

Grupa Kapitałowa TARCZYŃSKI S.A.

**Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe
za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2014**

zgodne z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską za rok obrotowy zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku

Ujeździec Mały, 4 marca 2015

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT ORAZ POZOSTAŁYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁE WŁASNYM	9
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPORZĄDZONEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2014 ROKU	11
1. Informacje ogólne	11
2. Opis Grupy Kapitałowej TARCZYŃSKI S.A.	11
3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej jednostki dominującej	11
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	12
5. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	12
5.1. Oświadczenie o zgodności	12
5.2. Nowe standardy i interpretacje	12
6. Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych	15
7. Informacje dotyczące segmentów działalności	15
8. Stosowane istotne zasady rachunkowości	15
8.1. Kontynuacja działalności	15
8.2. Podstawa sporządzenia	15
9. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	30
9.1. Profesjonalny osąd	30
9.2. Niepewność szacunków	31
10. Zmiana szacunków	31
11. Korekta błędów poprzednich okresów	32
12. Przychody i koszty	33
12.1. Działalność zaniechana	33
12.2. Przychody ze sprzedaży	33
12.3. Informacje o wiodących klientach	33
12.4. Przychody finansowe	33
12.5. Koszty finansowe	34
12.6. Pozostałe przychody operacyjne	34
12.7. Pozostałe koszty operacyjne	35
12.8. Koszty według rodzaju	35
12.9. Koszty świadczeń pracowniczych	36
13. Podatek dochodowy dotyczący działalności kontynuowanej	36
13.1. Podatek dochodowy ujęty w zyskach/stratach okresu	36
13.2. Efektywna stawka podatku	37
13.3. Podatek dochodowy odniesiony bezpośrednio w kapitał własny	37
13.4. Podatek dochodowy odniesiony w pozostałe całkowite dochody	37
13.5. Bieżące aktywa i zobowiązania podatkowe	37
13.6. Saldo podatku odroczonego	38
13.7. Zmiana stanu aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego	39
13.8. Nieujęte aktywa z tytułu podatku odroczonego	39
14. Rzeczowe aktywa trwałe	40
14.1. Aktywa oddane w zastaw jako zabezpieczenia	42
15. Aktywa trwałe zaklasyfikowane, jako przeznaczone do sprzedaży	42
16. Wartości niematerialne i prawne	43
16.1. Istotne aktywa niematerialne	44
17. Zapasy	44
18. Należności z tytułu dostaw i usług	45
19. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	45
20. Pozostałe aktywa	46
20.1. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	46
20.2. Pożyczki i należności własne	46
21. Leasing	46
21.1. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca	46
21.2. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego- Grupa jako leasingobiorca	46
22. Pozostałe zobowiązania	47
22.1. Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	47
22.2. Rozliczenia międzyokresowe przychodów	48
23. Świadczenia na rzecz pracowników	48
23.1. Program określonych świadczeń	48
24. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały	51
24.1. Kapitał podstawowy	51
24.2. Nadwyżka z emisji akcji	52
24.3. Kapitał rezerwowý	52
24.3.1. Kapitał rezerwowý o charakterze ogólnym	52
24.3.2. Kapitał rezerwowý na zabezpieczenia	52
24.4. Zyski zatrzymane oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy	53
24.5. Zysk na akcję – zwykły i rozwodniony	53
24.6. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	53
25. Rezerwy	54
26. Zobowiązania inwestycyjne	54
27. Zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe	54
28. Rozliczenia podatkowe	54

29.	Informacje o podmiotach powiązanych.....	55
29.1.	Jednostka dominująca całej Grupy	55
29.2.	Podmioty o znaczącym wpływie na Grupę	55
29.3.	Jednostki współkontrolowane.....	55
29.4.	Wspólne przedsięwzięcie, w którym Spółka jest współnikiem	55
29.5.	Pożyczki udzielone członkom Zarządu	55
29.6.	Inne transakcje z udziałem członków Zarządu	55
29.7.	Wynagrodzenie kadry kierowniczej.....	55
29.8.	Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi	56
29.9.	Nierozliczone salda zobowiązań/należności wynikające z transakcji z podmiotami powiązanymi	56
29.10.	Transakcje z podmiotami powiązanymi	56
30.	Instrumenty finansowe	57
30.1.	Wartość bilansowa i wartość godziwa klas instrumentów finansowych.....	57
30.2.	Analiza poziomów wartości godziwej	58
30.3.	Charakterystyka instrumentów pochodnych	58
30.4.	Rachunkowość zabezpieczeń	59
30.5.	Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych.....	60
30.6.	Opis istotnych pozycji w ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych.....	62
30.6.1	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu.....	62
30.6.1.1	Kredyty i pożyczki	62
30.6.2	Naruszenie postanowień umowy kredytowej	67
30.6.3	Zabezpieczenie spłaty zobowiązań.....	67
31.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	67
31.1.	Ryzyko stopy procentowej.....	67
31.2.	Ryzyko walutowe	68
31.3.	Ryzyko kredytowe.....	70
31.3.1	Należności z tytułu dostaw i usług	70
31.3.2	Lokaty, depozyty, środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	70
31.3.3	Odpisy aktualizujące i wiekowanie należności z tytułu dostaw i usług	70
31.4.	Ryzyko związane z płynnością.....	71
31.5.	Ryzyko rynkowe – analiza wrażliwości	73
31.5.1	Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe.....	73
31.5.2	Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej	74
31.6.	Zarządzanie kapitałem	76
32.	Struktura zatrudnienia	76
33.	Wynagrodzenie biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego.....	76
34.	Zdarzenia następujące po dniu bilansowym.....	76

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT ORAZ POZOSTAŁYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2014

	Nr Noty	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	12.2	494 401 108,98	448 282 042,00
Koszt własny sprzedaży	12.8	(388 613 438,52)	(362 397 382,11)
Zysk brutto ze sprzedaży		105 787 670,46	85 884 659,89
Koszty sprzedaży	12.8	(63 867 736,92)	(56 392 995,23)
Koszty zarządu	12.8	(17 815 499,17)	(14 306 453,16)
Pozostałe przychody operacyjne	12.6	2 009 235,78	3 490 993,56
Pozostałe koszty operacyjne	12.7	(4 504 314,36)	(1 358 324,91)
Zysk operacyjny		21 609 355,79	17 317 880,15
Przychody finansowe	12.4	443 099,10	300 232,56
Koszty finansowe	12.5	(7 084 645,95)	(5 717 849,16)
Zysk przed opodatkowaniem		14 967 808,94	11 900 263,55
Podatek dochodowy	13	(3 290 169,75)	(2 584 787,76)
Działalność zaniechana			
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej		0,00	0,00
Zysk netto z działalności kontynuowanej		11 677 639,19	9 315 475,79
Zysk netto za rok obrotowy		11 677 639,19	9 315 475,79
Pozostałe całkowite dochody			
Pozycje które mogą być przeniesione do wyniku			
Zmiana wartości instrumentów zabezpieczających		(1 214 020,24)	(317 553,66)
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów		230 663,85	60 335,20
Pozycje które mogą być przeniesione do wyniku razem		(983 356,39)	(257 218,46)
Pozycje które nie zostaną przeniesione do wyniku			
Przeszacowanie zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych		4 905,00	(16 605,00)
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów		(931,95)	3 154,95
Pozycje które mogą być przeniesione do wyniku razem		3 973,05	(13 450,05)
Pozostałe całkowite dochody netto razem		-979 383,34	(270 668,51)
Całkowite dochody za rok obrotowy razem		10 698 255,85	9 044 807,28
Zysk netto za rok obrotowy			
Przynależny akcjonariuszom jednostki dominującej		11 677 639,19	9 315 475,79
Całkowite dochody za rok obrotowy			
Przynależne akcjonariuszom jednostki dominującej		10 698 255,85	9 044 807,28
Średnioważona liczba akcji*		11 346 936,00	9 237 347,00
Zysk na jedną akcję (w złotych)			
Podstawowy z zysku za rok obrotowy przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		1,03	1,01
Podstawowy z zysku z działalności kontynuowanej przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		1,03	1,01

Rozwodniony z zysku za rok obrotowy przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	1,03	1,01
Rozwodniony z zysku z działalności kontynuowanej przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	1,03	1,01

* liczba akcji przyjęta do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję została ustalona zgodnie z MSR 33 tj., jako średnioważona liczba akcji zwykłych występujących w danym okresie. Liczba akcji zwykłych na dzień 31 grudnia 2014 11.346.936

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2014 ROKU

NR	SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	Nr Noty	Stan na 31.12.2014	Stan na 31.12.2013
	AKTYWA			
I	Aktywa trwałe			
I.1	Rzeczowe aktywa trwałe	14	259 518 773,78	198 871 675,64
I.2	Pozostałe wartości niematerialne	16	7 149 719,29	4 911 016,19
I.3	Aktywa dostępne do sprzedaży	21.1	288 877,15	80 000,00
I.4	Należności inne		0,00	78 010,30
I.5	Aktywa z tytułu podatku odroczonego	13.6	5 441 638,08	6 512 306,34
	Aktywa trwałe razem		272 399 008,30	210 453 008,47
II	Aktywa obrotowe			
II.1	Zapasy	17	36 779 019,58	35 045 337,61
II.2	Należności z tytułu dostaw i usług	33.3	57 692 563,02	46 364 170,29
II.3	Pożyczki i należności własne	21.2	0,00	0,00
II.4	Bieżące aktywa podatkowe	13.5	922 773,00	355 982,00
II.5	Pozostałe aktywa	20	12 791 660,27	14 364 545,42
II.6	Pozostałe aktywa finansowe			0,00
II.7	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	8 253 776,26	23 314 700,57
II.8	Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	15	0,00	0,00
	Aktywa obrotowe razem		116 439 792,13	119 444 735,89
	AKTYWA RAZEM		388 838 800,43	329 897 744,36

NR	SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	Nr Noty	Stan na 31.12.2014	Stan na 31.12.2013
	PASYWA			
I	Kapitał własny			
I.1	Wyemitowany kapitał akcyjny	24.1	11 346 936,00	11 346 936,00
I.2	Nadwyżka ze sprzedaży akcji	24.2	37 524 777,68	37 524 777,68
I.3	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	24.2	(1 240 574,85)	(257 218,47)
I.5	Kapitał rezerwowy	24.3	63 685 124,37	56 753 738,00
I.6	Zyski zatrzymane	24.4	14 798 653,54	10 052 400,72
I.7	Wielkości ujęte bezpośrednio w kapitale, związane ze zmianami założeń aktuarialnych		(9 477,00)	(13 450,05)
	Kapitał własny razem		126 105 439,74	115 407 183,88
	<i>Kapitały przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej</i>		<i>126 105 439,74</i>	<i>115 407 183,88</i>
	<i>Kapitały przypadające udziałom niesprawnym kontroli</i>		<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
II	Zobowiązania długoterminowe			
II.1	Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	30.6	63 656 041,45	46 955 679,58
II.2	Pozostałe zobowiązania finansowe		0,00	0,00
II.3	Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych	23	418 849,00	348 867,00
II.4	Rezerwa na podatek odroczoney	13.6	8 000 622,63	7 102 507,05
II.5	Rezerwy długoterminowe	25	0,00	0,00
II.6	Przychody przyszłych okresów	22.2	16 541 687,19	14 417 201,89
II.7	Zobowiązania z tytułu leasingu		29 052 598,86	22 598 245,40
	Zobowiązania długoterminowe razem		117 669 799,13	91 422 500,92
III	Zobowiązania krótkoterminowe			
III.1	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	31.4	53 351 718,51	55 072 372,69
III.2	Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	30.6	32 302 224,62	40 462 275,54
III.3	Pozostałe zobowiązania finansowe	30	14 745 018,77	4 706 286,29
III.4	Bieżące zobowiązania podatkowe	13.5	0,00	0,00
III.5	Rezerwy krótkoterminowe		0,00	0,00
III.6	Przychody przyszłych okresów	22.2	1 180 123,15	1 180 123,15
III.7	Zobowiązania z tytułu leasingu	21	9 250 757,67	7 057 014,07
III.8	Pozostałe zobowiązania	22.1	22 676 004,07	14 589 987,82
III.9	Zobowiązania z tytułu faktoringu dostawców		11 557 714,77	0,00
	Zobowiązania krótkoterminowe razem		145 063 561,56	123 068 059,56
	PASYWA RAZEM		388 838 800,43	329 897 744,36

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH

za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2014

LP	Sprawozdanie z przepłyów środków pieniężnych	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
I.	Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		
I.01	Zysk brutto za rok obrotowy	14 967 808,94	11 900 263,56
I.02	Korekty:	24 303 863,19	16 390 949,36
I.03	Amortyzacja	20 170 646,73	15 596 453,98
I.04	(Dodatnie) / ujemne różnice kursowe netto	(48 595,15)	3 665,39
I.05	Koszty finansowe ujęte w rachunku zysków i strat	4 914 208,48	4 773 062,44
I.06	Zysk/(strata) ze sprzedaży lub zbycia składników rzeczowych aktywów trwałych	(39 624,37)	(173 595,98)
I.07	Zysk / (strata) z aktualizacji wyceny nieruchomości inwestycyjnych ujęta w rachunku zysków i strat	0,00	0,00
I.08	Zysk / (strata) ze zbycia udziałów	0,00	0,00
I.09	Zmiany w kapitale obrotowym:		0,00
I.10	(Zwiększenie) / zmniejszenie stanu zapasów	(1 591 025,24)	(12 390 761,86)
I.11	(Zwiększenie) / zmniejszenie salda należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności	(13 567 827,54)	(7 502 380,06)
I.12	Zwiększenie / (zmniejszenie) salda zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań	15 695 360,36	17 886 623,17
I.13	Zwiększenie / (zmniejszenie) rezerw	0,00	57 236,00
I.14	Zwiększenie przychodów przyszłych okresów	2 124 485,30	(1 216 639,62)
I.15	Podatek zapłacony	(2 370 409,00)	(676 652,00)
I.16	Inne korekty	(983 356,38)	33 937,90
	Środki pieniężne wygenerowane na działalności operacyjnej	39 271 672,13	28 291 212,92
II.	Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej		
II.01	Płatności z tytułu nabycia aktywów finansowych	(103 687,50)	0,00
II.02	Wpływy ze sprzedaży aktywów finansowych	0,00	0,00
II.03	Otrzymane odsetki	0,00	0,00
II.04	Pozostałe wpływy	0,00	0,00
II.05	Dywidendy otrzymane	0,00	0,00
II.06	Płatności za rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne	(69 198 166,14)	(51 669 231,56)
II.07	Wpływy z tytułu zbycia składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	87 366,95	3 490 292,47
II.08	Udzielenie pożyczek	0,00	0,00
II.09	Płatności za nieruchomości inwestycyjne	0,00	0,00
II.10	Wpływy ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych	0,00	0,00
II.11	Pozostałe wydatki	11 988,36	0,00
	Środki pieniężne wygenerowane na działalności inwestycyjnej	(69 202 498,33)	(48 178 939,09)
III.	Przepływy pieniężne z działalności finansowej		
III.01	Wpływy z tytułu emisji akcji kapitałowych	0,00	43 465 512,98
III.02	Płatności z tytułu kosztów emisji/umorzenia akcji	0,00	0,00
III.03	Wpływy z pożyczek	20 200 986,46	19 416 934,86
III.04	Wpływy z dotacji rządowych	0,00	0,00
III.05	Splata pożyczek	(11 899 546,26)	(11 710 164,32)
III.06	Splata zobowiązań z tytułu leasingu	(10 167 156,52)	(7 100 849,36)
III.07	Dywidendy wypłacone na rzecz właścicieli	0,00	(1 269 387,20)
III.08	Odsetki zapłacone	(4 914 208,48)	(4 773 062,44)
III.09	Inne wpływy finansowe - faktoring należności	21 601 231,54	4 207 675,43
	Środki pieniężne wygenerowane na działalności finansowej	14 821 306,74	42 236 659,95
IV.	Zwiększenie/(zmniejszenie) netto środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(15 109 519,46)	22 348 933,78

V.	Wpływ zmian kursów walut na saldo środków pieniężnych w walutach obcych	48 595,15	(3 970,43)
VI.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku obrotowego	23 314 700,57	969 737,23
VII.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku obrotowego	8 205 181,11	23 318 671,00

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Pozostały kapitał rezerwowy	Kapitał rezerwowy na zabezpieczenia	Wielkości ujęte bezpośrednio w kapitale, związane ze zmianami założeń aktuarialnych	Zyski zatrzymane	Kapitały własne ogółem
Stan na 1 stycznia 2014	11 346 936,00	37 524 777,68	56 753 738,00	(257 218,47)	(13 450,05)	10 052 400,72	115 407 183,88
Nadwyżka ze sprzedaży akcji	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Emisja akcji	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koszty emisji akcji	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Przekazanie wypracowanego zysku na kapitał rezerwowy	0,00	0,00	6 931 386,37	0,00	0,00	(6 931 386,37)	0,00
Wyplata dywidendy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Inne całkowite dochody ogółem	0,00	0,00	0,00	(983 356,38)	3 973,05	0,00	(979 383,33)
Zysk roku bieżącego	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11 677 639,19	11 677 639,19
Zmiana prezentacji wypłaconej w latach ubiegłych dywidendy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Stan na 31 grudnia 2014	11 346 936,00	37 524 777,68	63 685 124,37	(1 240 574,85)	(9 477,00)	14 798 653,54	126 105 439,74

za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Pozostały kapitał rezerwowy	Kapitał rezerwowy na zabezpieczenia	Wielkości ujęte bezpośrednio w kapitale, związane ze zmianami założeń aktuarialnych	Zyski zatrzymane	Kapitały własne ogółem
Stan na 1 stycznia 2013	6 346 936,00	0,00	43 836 447,44	0,00	0,00	14 923 602,69	65 106 986,13
Nadwyżka ze sprzedaży akcji	0,00	40 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	40 000 000,00
Emisja akcji	5 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 000 000,00
Koszty emisji akcji	0,00	(2 475 222,32)	0,00	0,00	0,00	0,00	(2 475 222,32)
Przekazanie wypracowanego zysku na kapitał rezerwowy	0,00	0,00	14 186 677,76	0,00	0,00	(14 186 677,76)	0,00
Wypłata dywidendy	0,00	0,00	(1 269 387,20)	0,00	0,00	0,00	(1 269 387,20)
Inne całkowite dochody ogółem	0,00	0,00	0,00	(257 218,47)	(13 450,05)	0,00	(270 668,52)
Zysk roku bieżącego	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9 315 475,79	9 315 475,79
Zmiana prezentacji wypłaconej w latach ubiegłych dywidendy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Stan na 31 grudnia 2013	11 346 936,00	37 524 777,68	56 753 738,00	(257 218,47)	(13 450,05)	10 052 400,72	115 407 183,88

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPORZĄDZONEGO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2014 ROKU

1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa Tarczyński S.A. („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”, „Grupa Tarczyński”) składa się ze Spółki Tarczyński S.A. („jednostka dominująca”, „spółka dominująca”, „Spółka”) i jej Spółek zależnych: Tarczyński Marketing Sp. z o.o. i Tarczyński Deutschland GmbH („Spółki zależne”). Tarczyński S.A. - Spółka dominująca prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej, związanej aktem notarialnym w dniu 8 grudnia 2004, przed notariuszem Beatą Baranowską – Seweryn we Wrocławiu (Rep. Nr A 10056/2004), w wyniku przekształcenia spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w spółkę akcyjną. Do dnia 9 listopada 2005 roku Spółka działała pod nazwą Zakład Przetwórstwa Mięsnego Tarczyński S.A.

Jednostka dominująca jest wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy, dla Wrocławia Fabrycznej, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000225318.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 932003793.

Siedzibą jednostki dominującej oraz głównym miejscem prowadzenia działalności jest Ujeździec Mały 80, 55-100 Trzebnica.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku oraz zawiera dane porównawcze za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działalności Tarczyński S.A. jest produkcja i przetwórstwo mięsne.

Przedmiotem działalności spółki zależnej Tarczyński Marketing Sp. z o.o. jest obsługa jednostki dominującej w zakresie marketingu oraz promocji.

Przedmiotem działalności Spółki Tarczyński Deutschland GmbH jest dystrybucja produktów Tarczyński S.A. na terenie Niemiec i Austrii.

2. Opis Grupy Kapitałowej TARCZYŃSKI S.A.

Grupa Kapitałowa Tarczyński S.A. składa się ze Spółki Tarczyński S.A. i jej Spółek zależnych Tarczyński Marketing Sp. z o.o., w której Tarczyński S.A. posiada 100% udziałów, oraz Tarczyński Deutschland GmbH, w której Tarczyński S.A. posiada 100% udziałów. Suma bilansowa na dzień 31 grudnia 2014 Tarczyński Deutschland GmbH wynosi 27 604,79 EUR, kapitał własny 20 738,35 EUR, strata za okres od 2 września 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku - 29 651,65 EUR. Jednostka dominująca sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Tarczyński. Zgodnie z MSR 1, ze względu na nieistotność informacji, spółka Tarczyński S.A. odstąpiła od konsolidacji Tarczyński Deutschland GmbH w ramach skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Spółka Tarczyński Marketing Sp. z o.o. konsolidowana jest metodą pełną.

3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej jednostki dominującej

Skład **Zarządu** na dzień 31 grudnia 2014 roku przedstawiał się następująco:

– Jacek Tarczyński	– Prezes Zarządu,
– Krzysztof Wachowski	– Wiceprezes Zarządu,
– Radosław Chmurak	– Wiceprezes Zarządu,

W dniu 28 października 2014 roku Pan Marek Kmiecik złożył rezygnację z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Tarczyński S.A. o czym Zarząd poinformował w raporcie bieżącym nr 21/2014 z dnia 28 października 2014 roku. Rezygnacja weszła w życie z dniem 31 października 2014 roku. W okresie od 31 grudnia 2014 roku do dnia 4 marca 2015 roku nie wystąpiły inne zmiany w składzie Zarządu.

W skład **Rady Nadzorczej** na dzień 31 grudnia 2014 roku wchodziły następujące osoby:

– Edmund Bienkiewicz	– Przewodniczący Rady Nadzorczej,
– Elżbieta Tarczyńska	– Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej,
– Marek Piątkowski	– Członek Rady Nadzorczej,
– Andrzej Pisula	– Członek Rady Nadzorczej;
– Piotr Łyskawa	– Członek Rady Nadzorczej.

W dniu 29 maja 2014 roku Zarząd Tarczyński S.A. otrzymał informację od członka Rady Nadzorczej Pana Marka Grzegorzewicza, że nie zamierza on ubiegać się o wybór w nowej kadencji Rady Nadzorczej na lata 2014-2016.

W dniu 30 maja 2014 roku uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy został powołany na Członka na wspólną kadencję Rady Nadzorczej w latach 2014-2016 Pan Piotr Łyskawa.

Od 31 grudnia 2014 roku do dnia 4 marca 2015 roku nie wystąpiły zmiany w składzie Rady Nadzorczej

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 4 marca 2015 roku.

5. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

5.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze zbadane Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy („Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe”) zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) oraz związanych z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej.

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej Tarczyński S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2013 roku zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) oraz związanych z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej.

5.2. Nowe standardy i interpretacje

Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w roku 2014

Następujące zmiany do istniejących standardów opublikowanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz zatwierdzone przez UE obowiązują od 1 stycznia 2014 roku:

- MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*
- MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*
- MSSF 12 *Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach*
- MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe*
- MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach*
- Zmiany do MSR 32 *Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych*
- *Wskazówki odnośnie przepisów przejściowych (Zmiany do MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12)*
- *Jednostki inwestycyjne (Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 27)*
- Zmiany do MSR 36 *Ujawnienia odnośnie wartości odzyskiwalnej aktywów niefinansowych*
- Zmiany do MSR 39 *Nowacja (odnowienie) instrumentów pochodnych a kontynuacja rachunkowości zabezpieczeń*

W/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości Grupy.

Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe Grupa nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale które nie weszły jeszcze w życie:

W niniejszym sprawozdaniu finansowym Grupa nie zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu opublikowanych standardów lub interpretacji przed ich datą wejścia w życie.

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie na dzień bilansowy:

- MSSF 9 *Instrumenty finansowe*

Nowy standard został opublikowany w dniu 24 lipca 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później. Celem standardu jest uporządkowanie klasyfikacji aktywów finansowych oraz wprowadzenie jednolitych zasad podejścia do oceny utraty wartości dotyczących wszystkich instrumentów finansowych. Standard wprowadza również nowy model rachunkowości

zabezpieczeń

w celu ujednoczenia zasad ujmowania w sprawozdaniach finansowych informacji o zarządzaniu ryzykiem.

Grupa stosuje zmienione standardy w zakresie dokonanych zmian od 1 stycznia 2018 roku.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania nowego standardu. Grupa rozpoczęła analizę skutków wdrożenia nowego standardu.

- *MSSF 14 Regulatory Deferral Accounts*

Nowy standard został opublikowany w dniu 30 stycznia 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Nowy standard ma charakter przejściowy w związku z toczącymi się pracami RMSR nad uregulowaniem sposobu rozliczania operacji w warunkach regulacji cen. Standard. Standard wprowadza zasady ujmowania aktywów i zobowiązań powstałych w związku z transakcjami o cenach regulowanych w przypadku gdy jednostka podejmie decyzję o przejściu na MSSF.

Grupa zastosuje nowy standard od 1 stycznia 2016 roku.

Zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- *MSSF 15 Przychody z umów z klientami*

Nowy ujednoczony standard został opublikowany w dniu 28 maja 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub później i dozwolone jest jego wcześniejsze zastosowanie. Standard ustanowi jednolite ramy ujmowania przychodów i zawiera zasady, które zastąpią większość szczegółowych wytycznych w zakresie ujmowania przychodów istniejących obecnie w MSSF, w szczególności, w MSR 18 Przychody, MSR 11 Umowy o usługę budowlaną oraz związanych z nimi interpretacjach.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania nowego standardu. Grupa rozpoczęła analizę skutków wdrożenia nowego standardu.

- Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (*Annual Improvements 2010-2012*)

W dniu 12 grudnia 2013 roku zostały opublikowane kolejne zmiany do siedmiu standardów wynikające z projektu proponowanych zmian do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej opublikowanego w maju 2012 roku. Mają one zastosowanie przeważnie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014 roku lub później.

Grupa stosuje zmienione standardy w zakresie dokonanych zmian od 1 stycznia 2015 roku, chyba że przewidziano inny okres ich wejścia w życie.

Zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (*Annual Improvements 2011-2013*)

W dniu 12 grudnia 2013 roku zostały opublikowane kolejne zmiany do czterech standardów wynikające z projektu proponowanych zmian do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej opublikowanego w listopadzie 2012 roku. Mają one zastosowanie przeważnie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014 roku lub później.

Grupa zastosuje zmienione standardy w zakresie dokonanych zmian od 1 stycznia 2015 roku, chyba że przewidziano inny okres ich wejścia w życie.

Zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- Zmiana do MSR 19 *Plany określonych świadczeń – składki pracowników*

Zmiana została opublikowana w dniu 21 listopada 2013 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014 roku lub później. Zmiany doprecyzowują, i w niektórych przypadkach, upraszczają, zasady rachunkowości dla składek pracowników (lub innych stron trzecich) wnoszonych do planów określonych świadczeń.

Grupa zastosuje zmieniony standard w zakresie dokonanych zmian od 1 stycznia 2015 roku.

Zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- Interpretacja KIMSF 21 *Daniny publiczne*

Nowa interpretacja została opublikowana w dniu 20 maja 2013 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub później. Interpretacja zawiera wskazówki odnośnie tego, w jakich okresach ujmować zobowiązania do zapłaty określonych ciężarów publicznoprawnych (danin).

Grupa zastosuje nową interpretację od daty ustalonej w rozporządzeniu Komisji Europejskiej, przyjmującej interpretację do stosowania w Unii Europejskiej, tj. od 1 stycznia 2015 roku.

Zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- Zmiany do MSSF 11 *Ujmowanie nabycia udziałów we wspólnych działaniach*

Zmiany w MSSF 11 zostały opublikowane w dniu 6 maja 2014 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Celem zmian jest przedstawienie szczegółowych wytycznych wyjaśniających sposób ujęcia transakcji nabycia udziałów we wspólnych działaniach, które stanowią przedsięwzięcie. Zmiany wymagają, aby stosować zasady identyczne do tych, które stosowane są w przypadku połączeń jednostek.

Zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- Zmiany do MSR 16 i MSR 38 *Wyjaśnienia w zakresie akceptowanych metod ujmowania umorzenia i amortyzacji*

Zmiany w MSSF 16 *Rzeczowe aktywa trwałe* i MSR 38 *Wartości niematerialne* zostały opublikowane w dniu 12 maja 2014 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Zmiana stanowi dodatkowe wyjaśnienia w stosunku do dozwolonych do stosowania metod amortyzacji. Celem zmian jest wskazanie, że metoda naliczania

umorzenia rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych oparta na przychodach nie jest właściwa, jednak w przypadku wartości niematerialnych metoda ta może być zastosowana w określonych okolicznościach.

Zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- Zmiany do MSR 16 i MSR 41 *Rolnictwo: Rośliny Produkcyjne*

Zmiany w MSSF 16 i 41 zostały opublikowane w dniu 30 czerwca 2014 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Zmiana ta wskazuje, że rośliny produkcyjne powinny być ujmowane w taki sam sposób jak rzeczowe aktywa trwałe w zakresie MSR 16. W związku z powyższym rośliny produkcyjne należy rozpatrywać poprzez pryzmat MSR 16, zamiast MSR 41. Produkty rolne wytwarzane przez rośliny produkcyjne nadal podlegają pod zakres MSR 41.

Zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- Zmiany do MSR 27: *Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych*

Zmiany w MSR 27 zostały opublikowane w dniu 12 sierpnia 2014 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Zmiany przywracają w MSSF opcję ujmowania w jednostkowych sprawozdaniach finansowych inwestycji w jednostki zależne, wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone za pomocą metody praw własności. W przypadku wyboru tej metody należy ją stosować dla każdej inwestycji w ramach danej kategorii.

Zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28: *Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem*

Zmiany w MSSF 10 i MSR 28 zostały opublikowane w dniu 11 września 2014 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Zmiany doprecyzowują rachunkowość transakcji, w których jednostka dominująca traci kontrolę nad jednostką zależną, która nie stanowi „biznesu” zgodnie z definicją określoną w MSSF 3 „Połączenia jednostek”, w drodze sprzedaży wszystkich lub części udziałów w tej jednostce zależnej do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia ujmowanego metodą praw własności.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania nowego standardu.

- Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (*Annual Improvements 2012-2014*)

W dniu 25 września 2014 roku zostały opublikowane kolejne zmiany do czterech standardów wynikające z projektu proponowanych zmian do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej opublikowanego w grudniu 2013 roku. Mają one zastosowanie przeważnie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później.

Grupa zastosuje zmienione standardy w zakresie dokonanych zmian od 1 stycznia 2016 roku, chyba że przewidziano inny okres ich wejścia w życie.

Zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- Zmiany do MSR 1: *Inicjatywa w sprawie ujawnień*

W dniu 18 grudnia 2014 roku w ramach dużej inicjatywy mającej na celu poprawę prezentacji i ujawnień w raportach finansowych opublikowano zmiany do MSR 1. Zmiany te mają służyć dalszemu zachęcaniu jednostek do stosowania profesjonalnego osądu w określaniu jakie informacje ujawnić w ich sprawozdaniach finansowych. Przykładowo, zmiany doprecyzowują, że istotność dotyczy całości sprawozdań finansowych oraz, że zawarcie nieistotnych informacji może zredukować użyteczność ujawnień stricte finansowych. Ponadto, zmiany doprecyzowują, że jednostki powinny stosować profesjonalny osąd przy określaniu w jakim miejscu i w jakiej kolejności prezentować informacje przy ujawnianiu informacji finansowych.

Opublikowanym zmianom towarzyszy też projekt zmian do MSR 7 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych, który zwiększa wymogi ujawnień odnośnie przepływów z działalności finansowej oraz środków pieniężnych i ich ekwiwalentów jednostki.

Zmiany mogą być zastosowane niezwłocznie, a obowiązkowo dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Grupa rozpoczęła analizę skutków wdrożenia zmian. Grupa zastosuje zmiany najpóźniej od 1 stycznia 2016 roku, a ich skutkiem może być zmiana zakresu i/lub formy ujawnień prezentowanych w sprawozdaniu finansowym.

- Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28: *Jednostki inwestycyjne: zastosowanie wyjątku z konsolidacji*

Zmiany w MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 zostały opublikowane w dniu 18 grudnia 2014 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Ich celem jest doprecyzowanie wymogów w zakresie rachunkowości jednostek inwestycyjnych.

Grupa ocenia, że zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

Standardy i Interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, interpretacji oraz zmian do nich, które na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania przez UE:

- MSSF 9 *Instrumenty finansowe* opublikowany w dniu 24 lipca 2014 roku,
- MSSF 14 *Regulatory Deferral Accounts* opublikowany w dniu 30 stycznia 2014 roku,

- MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* opublikowany w dniu 28 maja 2014 roku,
- Zmiany do MSSF 11 *Ujmowanie nabycia udziałów we wspólnych działaniach* opublikowane w dniu 6 maja 2014 roku,
- Zmiany do MSR 16 i MSR 38 *Wyjaśnienia w zakresie akceptowanych metod ujmowania umorzenia i amortyzacji* opublikowane w dniu 12 maja 2014 roku,
- Zmiany do MSR 16 i MSR 41 *Rolnictwo: Rośliny Produkcyjne* opublikowane w dniu 30 czerwca 2014 roku,
- Zmiany do MSR 27: *Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych* opublikowane w dniu 12 sierpnia 2014 roku,
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28: *Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem* opublikowane w dniu 11 września 2014 roku,
- Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (*Annual Improvements 2012-2014*) opublikowane w dniu 25 września 2014 roku,
- Zmiany do MSR 1: *Inicjatywa w sprawie ujawnień*,
- Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28: *Jednostki inwestycyjne: zastosowanie wyjątku z konsolidacji*.

6. Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych

Walutą pomiaru jednostki dominującej i innych spółek uwzględnionych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz walutą sprawozdawczą niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski wraz z groszami (PLN), o ile przy wybranych informacjach nie podano inaczej.

7. Informacje dotyczące segmentów działalności

Działalność Grupy na terenie Polski nie wykazuje istotnego regionalnego zróżnicowania. W związku z powyższym Grupa nie wykazuje danych finansowych dotyczących segmentów operacyjnych.

Również ze względu na fakt, że działalność Grupy Kapitałowej z punktu widzenia rodzaju sprzedawanych produktów i towarów jest jednolita, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie wykazuje się danych finansowych dotyczących segmentów operacyjnych ze względu na rodzaj sprzedawanych produktów lub towarów.

8. Stosowane istotne zasady rachunkowości

8.1. Kontynuacja działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności przez Grupę Kapitałową w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie istnieją żadne okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuacji działalności gospodarczej przez Grupę.

8.2. Podstawa sporządzenia

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z koncepcją kosztu historycznego, z wyjątkiem niektórych instrumentów finansowych, które są wyceniane według wartości godziwej na koniec każdego okresu sprawozdawczego zgodnie z określoną poniżej polityką rachunkowości.

Koszt historyczny ustalany jest co do zasady na bazie wartości godziwej dokonanej zapłaty za dobra lub usługi.

Za wartość godziwą uznaje się cenę, którą można uzyskać przy sprzedaży składnika aktywów lub zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w zwyczajowej transakcji w głównym (lub najkorzystniejszym) rynku w dniu wyceny i na obecnych warunkach rynkowych, niezależnie od tego, czy cena jest bezpośrednio obserwowalna czy oszacowana przy użyciu innej techniki wyceny. W wycenie do wartości godziwej składnika aktywów lub zobowiązania, Grupa bierze pod uwagę właściwości danego składnika aktywów lub zobowiązań, jeżeli uczestnicy rynku podejmują te cechy pod uwagę przy wycenie aktywów lub zobowiązań na dzień wyceny. Wartość godziwą dla celów wyceny i / lub ujawniania informacji w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy ustala się na w/w podstawie, z wyjątkiem transakcji płatności w formie akcji, które są objęte zakresem MSSF 2, transakcji leasingowych, które są objęte zakresem MSR 17 jak i wycen, które mają pewne podobieństwa do wartości godziwej, ale nie są wartościami godziwymi takie jak cena sprzedaży netto zgodnie z MSR 2 czy wartość użytkowa zgodnie z MSR 36.

Ponadto, dla celów sprawozdawczości finansowej, wyceny w wartości godziwej są skategoryzowane według trzech poziomów w zależności od stopnia, w jakim dane wsadowe do pomiarów wartości godziwej są obserwowalne i od znaczenia danych wsadowych do wyceny w wartości godziwej jako całości. Poziomy te kształtują się w następujący sposób:

- Poziom 1: danymi wsadowymi są ceny notowane (nieskorygowane) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów lub zobowiązań, do których jednostka ma dostęp w dniu wyceny.
- Poziom 2: danymi wsadowymi są dane inne niż ceny notowane zaliczane do Poziomu 1, które są obserwowalne dla składnika aktywów lub zobowiązań, bezpośrednio lub pośrednio.
- Poziom 3: danymi wsadowymi są nieobserwowalne dane do wyceny składnika aktywów lub zobowiązań.

Skonsolidowany rachunek zysków i strat, jako element skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów, został sporządzony w wariancie kalkulacyjnym.

Tarczyński S.A., jako podmiot dominujący, sporządza sprawozdanie skonsolidowane dla całej Grupy Kapitałowej. Jest ono przechowywane w siedzibie podmiotu dominującego oraz podlega publikacji na stronie internetowej www.grupatarczyński.pl.

Sprawozdanie jednostki zależnej objętej konsolidacją, sporządzane jest za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej.

Spółki Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z zasadami (polityką) rachunkowości określonymi przez ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości („Ustawa”) z późniejszymi zmianami i wydanymi na jej podstawie przepisami („polskie standardy rachunkowości”).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty niezawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdań finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

Z posiadanych przez Spółkę i Grupę informacji nie wynika, aby istniał jakikolwiek akcjonariusz Spółki, który byłby zobowiązany do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania, w skład, którego weszłyby Grupa Kapitałowa Tarczyński.

Najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Grupę przedstawione zostały poniżej.

Inwestycje w jednostki zależne

Przez jednostki zależne rozumie się jednostki kontrolowane przez jednostkę dominującą (co obejmuje także jednostki specjalnego przeznaczenia). Uznaje się, że kontrola występuje wówczas, gdy jednostka dominująca ma możliwość wpływania na politykę finansową i operacyjną podległej jednostki w celu osiągnięcia korzyści z jej działalności.

Wyniki finansowe jednostek zależnych nabytych lub sprzedanych w ciągu roku ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym od/do momentu ich efektywnego nabycia lub zbycia.

W stosownych przypadkach w sprawozdaniach finansowych jednostek zależnych dokonuje się korekt mających na celu ujednoczenie zasad rachunkowości stosowanych przez daną jednostkę z zasadami stosowanymi przez pozostałe jednostki Grupy.

Wszelkie transakcje, salda, przychody i koszty zachodzące między podmiotami powiązаныmi objętymi konsolidacją podlegają pełnej eliminacji konsolidacyjnej.

Udziały niesprawujące kontroli prezentowane są odrębnie od kapitału własnego Grupy. Udziały niesprawujące kontroli mogą być początkowo wyceniane albo w wartości godziwej albo w proporcji do udziału w wartości godziwej nabywanych aktywów netto. Wybór jednej z w/w metod jest dostępny dla każdego połączenia jednostek gospodarczych. W okresach kolejnych wartość udziałów niesprawujących kontroli obejmuje wartość rozpoznana początkowo skorygowaną o zmiany wartości kapitału jednostki w proporcji do posiadanych udziałów. Całkowity dochód jest alokowany do udziałów niesprawujących kontroli nawet wtedy gdy powoduje powstanie ujemnej wartości tych udziałów.

Zmiany w udziale w jednostce zależnej niepowodujące utraty kontroli ujmowane są jako transakcje kapitałowe. Wartości księgowe udziału Grupy jak i udziały niesprawujące kontroli są odpowiednio modyfikowane w celu odzwierciedlenia zmian w strukturze udziału. Różnica pomiędzy wartością o jaką modyfikowana jest wartość udziałów mniejszości oraz wartością godziwą płatności otrzymanej lub przekazanej ujmowana jest bezpośrednio w kapitale własnym Grupy.

W sytuacji utraty kontroli nad jednostką zależną, zysk lub strata na zbyciu jest ustalana jako różnica pomiędzy: (i) łączną wartością godziwą otrzymanej zapłaty i wartością godziwą udziałów jednostki pozostających w Grupie oraz (ii) wartością księgową aktywów (łącznie z wartością firmy), zobowiązań i udziałów niesprawujących kontroli. Kwoty ujęte w stosunku do zbywanej jednostki, w innych składnikach całkowitego dochodu podlegają reklasyfikacji do rachunku zysków i strat. Wartość godziwa udziałów w jednostkach pozostających w Grupie po zbyciu, uznawana jest

za początkową wartość godziwą dla celów późniejszego ich ujmowania zgodnie z MSR 39, lub początkowy koszt udziałów w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach.

Przeliczenie pozycji wyrażonych w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na moment początkowego ujęcia na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Na dzień bilansowy:

- pozycje pieniężne są przeliczane przy zastosowaniu kursu zamknięcia (za kurs zamknięcia przyjmuje się kurs średni ustalony dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień),
- pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia pierwotnej transakcji (kurs banku, z którego korzysta jednostka),
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Różnice kursowe powstałe na pozycjach niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę, ujmuje się jako element zmian wartości godziwej.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

Waluta	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
EUR	4,2623	4,1472
USD	3,5072	3,0120
GBP	5,4648	4,9828

Informacja o segmentach działalności

Grupa prowadzi swoją działalność w przeważającej części na terenie kraju. Zaprezentowane w nocie 12.2 przychody ze sprzedaży produktów w obrocie eksportowym stanowią 7 % ogólnej kwoty przychodów netto ze sprzedaży produktów.

Działalność spółek Grupy na terenie Polski nie wykazuje istotnego regionalnego zróżnicowania w zakresie ryzyka i poziomu zwrotu z poniesionych nakładów inwestycyjnych. W związku z powyższym Grupa nie wykazuje danych finansowych dotyczących segmentów operacyjnych.

Również ze względu na fakt, że działalność Grupy Kapitałowej z punktu widzenia rodzaju sprzedawanych produktów i towarów jest jednolita, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie wykazuje się danych finansowych dotyczących segmentów operacyjnych ze względu na rodzaj sprzedawanych produktów lub towarów.

Ujęcie przychodów

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o przewidywane rabaty, zwroty klientów i podobne pomniejszenia, w tym podatek od towarów i usług VAT oraz inne podatki związane ze sprzedażą. Do przychodów zalicza się kwoty należne za sprzedane wyroby gotowe, towary, materiały oraz pozostałe usługi dotyczące działalności podstawowej ustalone w oparciu o cenę netto, po skorygowaniu o udzielone rabaty i upusty oraz o podatek akcyzowy. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Sprzedaż produktów i towarów

Przychody ze sprzedaży produktów i towarów ujmowane są po spełnieniu wszystkich następujących warunków:

- przeniesienia z Grupy na nabywcę znaczącego ryzyka i korzyści wynikających z prawa własności towarów,

- Grupa przestaje być trwale zaangażowana w zarządzanie sprzedawanymi dobrami w stopniu w jakim zazwyczaj funkcję taką realizuje się wobec dóbr do których ma się prawo własności ani też nie sprawuje się nad nimi efektywnej kontroli,
- możliwości dokonania wiarygodnej wyceny kwoty przychodów,
- wystąpienia prawdopodobieństwa, że jednostka otrzyma korzyści ekonomiczne związane z transakcją,
- możliwości wiarygodnej wyceny kosztów poniesionych lub przewidywanych w związku z transakcją.

Przychody z tytułu wynajmu

Przychody z tytułu wynajmu ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

Dotacje rządowe

Dotacji nie ujmuje się do chwili uzyskania uzasadnionej pewności, że Grupa spełni konieczne warunki i otrzyma takie dotacje.

Korzyści wynikające z otrzymania pożyczki rządowej poniżej oprocentowania rynkowego, traktowane są jako dotacje i mierzone są jako różnica pomiędzy wartością otrzymanej pożyczki i wartością godziwą pożyczki ustaloną z zastosowaniem odpowiedniej rynkowej stopy procentowej.

Dotacje których zasadniczym warunkiem jest nabycie lub wytworzenie przez Grupę aktywów trwałych, ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji rozliczeń międzyokresowych i odnosi w zyski/straty okresu systematycznie przez przewidywany okres użytkowania ekonomicznego tych aktywów.

Pozostałe dotacje ujmowane są systematycznie w przychodach, w okresie niezbędnym do skompensowania kosztów, które te dotacje miały w zamierzeniu kompensować. Dotacje należne jako rekompensata kosztów lub strat już poniesionych lub jako forma bezpośredniego wsparcia finansowego dla Grupy bez ponoszenia przyszłych kosztów ujmowane są w zysku/stracie okresu, w którym są należne.

Zasady właściwe dla rozliczenia dotacji do aktywów trwałych stosuje się także w przypadku transakcji nieodpłatnego otrzymania aktywów trwałych.

Ujęcie kosztów

Koszt własny sprzedaży

Do kosztu własnego sprzedaży zalicza się:

- koszt wytworzenia produktów poniesiony w danym okresie sprawozdawczym, skorygowany o zmianę stanu produktów (wyrobów gotowych, półproduktów oraz produkcji w toku) oraz skorygowany o koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby,
- wartość sprzedanych towarów i materiałów wg cen nabycia,
- utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych,
- całość poniesionych w okresie sprawozdawczym kosztów sprzedaży i ogólnego zarządu (wykazywane jako zysk lub strata).

Koszty wytworzenia, które można bezpośrednio przyporządkować przychodom osiągniętym przez jednostki, wpływają na wynik finansowy jednostek za ten okres sprawozdawczy, w którym przychody te wystąpiły. Koszty wytworzenia, które można jedynie w sposób pośredni przyporządkować przychodom lub innym korzyściom osiąganym przez jednostki, wpływają na wynik finansowy jednostek w części, w której dotyczą danego okresu sprawozdawczego, zapewniając ich współmierność do przychodów lub innych korzyści ekonomicznych z uwzględnieniem zasad wyceny środków trwałych oraz zapasów.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są w szczególności pozycje związane:

- ze zbyciem rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych,
- z utworzeniem i rozwiązaniem rezerw, z wyjątkiem rezerw związanych z operacjami finansowymi lub odnoszonymi w koszty operacyjne,
- z przekazaniem lub otrzymaniem nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywów, w tym także środków pieniężnych,
- utworzeniem i rozwiązaniem odpisów aktualizujących wartość należności,
- z odszkodowaniami, karami i grzywnami oraz innymi kosztami niezwiązanymi ze zwykłą działalnością.

Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty finansowe obejmują w szczególności przychody i koszty dotyczące:

- zbycia aktywów finansowych,
- aktualizacji wartości instrumentów finansowych, z wyłączeniem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, których skutki przeszacowania odnoszone są na kapitał z aktualizacji wyceny,
- przychodów z tytułu udziału w zyskach innych jednostek,
- odsetek,
- zmian w wysokości rezerwy wynikających z faktu przybliżania się terminu poniesienia kosztu (efekt odwracania dyskonta),
- różnic kursowych będących wynikiem operacji wykonywanych w ciągu okresu sprawozdawczego oraz wycen bilansowych aktywów i zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego, z wyjątkiem różnic kursowych ujętych w wartości początkowej środka trwałego, w stopniu w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek,
- pozostałych pozycji związanych z działalnością finansową.

Jednostki kompensują przychody i koszty z tytułu różnic kursowych, jeżeli wynikają one z podobnych transakcji. Jeżeli różnice kursowe są istotne, a nie wynikają z podobnych transakcji, to jednostka analizuje, czy prezentować je oddzielnie.

Przychody i koszty z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej w stosunku do wartości bilansowej netto danego instrumentu finansowego przy uwzględnieniu zasady istotności.

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania, zalicza się do kosztów wytworzenia takich aktywów aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Przychody z inwestycji uzyskane w wyniku krótkoterminowego inwestowania pozyskanych środków zewnętrznych przeznaczonych bezpośrednio na finansowanie nabycia lub wytworzenia składników majątku, pomniejszają wartość kosztów finansowania zewnętrznego podlegających kapitalizacji.

Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są odnoszone bezpośrednio w rachunek zysków i strat w okresie, w którym zostały poniesione.

Koszty świadczeń pracowniczych

Świadczenia po okresie zatrudnienia w formie programów określonych świadczeń (odprawy emerytalne) oraz inne długoterminowe świadczenia (renty inwalidzkie itp.) ustalane są przy użyciu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych, z wyceną aktuarialną przeprowadzaną na każdy dzień bilansowy. Zyski i straty aktuarialne ujmowane są w całości w pozostałych całkowitych dochodach. Koszty przeszłego zatrudnienia rozpoznawane są natychmiast i odnoszone w zysk/stratę okresu.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych ujmowane są jako koszt, chyba że stanowią koszt wytworzenia składników aktywów.

Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy ujmuje się jako zobowiązanie i koszt, gdy Grupa jest zdecydowana w możliwy do udowodnienia sposób:

- rozwiązać stosunek pracy z pracownikiem lub grupą pracowników przed osiągnięciem przez nich wieku emerytalnego,
- zapewnić świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie złożonej przez siebie propozycji zachęcającej ich do dobrowolnego rozwiązania stosunku pracy.

Opodatkowanie

Podatek dochodowy jednostki obejmuje podatek bieżący do zapłaty oraz podatek odroczony.

Podatek bieżący

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów niepodlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Podatek odroczony

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową, jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnice pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe oraz straty podatkowe bądź ulgi podatkowe jakie Grupa może wykorzystać. Pozycja aktywów lub rezerwy na podatek odroczony nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej podatek dochodowy wykazywany jest po dokonaniu kompensaty w zakresie w jakim wynika ze zobowiązania jakie płatne jest do tego samego urzędu podatkowego.

Podatek bieżący i odroczony za bieżący okres obrachunkowy

Podatek bieżący i odroczony wykazuje się w kosztach lub przychodach w zysku/stracie okresu, z wyjątkiem przypadku, gdy dotyczy on pozycji uznających lub obciążających bezpośrednio kapitał własny, bo wtedy także podatek jest odnoszony bezpośrednio w kapitał własny (inne całkowite dochody w sprawozdaniu z całkowitych dochodów), lub gdy wynika on z początkowego rozliczenia połączenia jednostek gospodarczych. W przypadku połączenia jednostek gospodarczych konsekwencje podatkowe uwzględnia się przy obliczaniu wartości firmy lub określaniu wartości udziału jednostki przejmującej w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej przewyższających koszt przejęcia.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują środki trwałe i nakłady na środki trwałe w budowie, które jednostka zamierza wykorzystywać w swojej działalności oraz na potrzeby administracyjne w okresie dłuższym niż 1 rok, które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki. Nakłady na środki trwałe obejmują poniesione nakłady inwestycyjne jak również poniesione wydatki na przyszłe dostawy maszyn, urządzeń i usług związanych z wytworzeniem środków trwałych (przekazane zaliczki). Środki trwałe obejmują istotne specjalistyczne części zamienne które funkcjonują jako element środka trwałego.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Jako odrębne pozycje środków trwałych ujmowane są także istotne komponenty.

Jako składnik rzeczowych aktywów trwałych Grupa ujmuje grunty.

Środki trwałe w budowie powstające dla celów produkcyjnych lub administracyjnych prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po koszcie wytworzenia pomniejszonym o ujęte odpisy z tytułu utraty wartości. Koszt wytworzenia obejmuje opłaty oraz, dla odpowiednich aktywów, koszty finansowania zewnętrznego skapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości Grupy. Amortyzacja dotycząca tych aktywów trwałych rozpoczyna się w momencie rozpoczęcia ich użytkowania, zgodnie z zasadami dotyczącymi aktywów trwałych Grupy.

Amortyzacja środków trwałych w tym komponentów odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania rewidowane są corocznie. Dla celów amortyzacji środków trwałych stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników środków trwałych są następujące:

Budynki i budowle	od 22 do 40 lat
Maszyny i urządzenia	od 3 do 33 lat

Środki transportu	od 5 do 10 lat
Pozostałe środki trwałe	od 5 do 20 lat

Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość rezydualna środków trwałych podlegają weryfikacji co najmniej na koniec każdego roku finansowego. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmują się jako zmianę szacunków. Odpis amortyzacyjny ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii kosztów, która odpowiada funkcji danego składnika aktywów trwałych.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla środków trwałych w budowie w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy. Skutki utraty wartości środków trwałych oraz środków trwałych w budowie odnoszone są w koszty działalności podstawowej.

Aktywa utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego amortyzuje się przez okres ich przewidywanego użytkowania ekonomicznego na takich samych zasadach jak aktywa własne, nie dłużej jednak niż okres trwania leasingu.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie spełniające kryteria zakwalifikowania ich jako przeznaczone do sprzedaży, lub ujęte w grupie do zbycia wycenia się zgodnie z zasadami zawartymi w punkcie *Aktywa trwałe przeznaczone do zbycia*.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji rzeczowych aktywów trwałych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w rachunku zysków i strat.

Leasing

Leasing klasyfikuje się jako leasing finansowy, gdy w ramach zawartej umowy zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z posiadania przedmiotu leasingu przenoszone jest na leasingobiorcę. Wszelkie pozostałe rodzaje leasingu traktowane są jako leasing operacyjny.

Grupa jako leasingobiorca

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego traktuje się jak aktywa Grupy i wycenia w wartości godziwej w momencie ich nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Powstałe z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji pozostałych zobowiązań.

Płatności leasingowe dzielone są na część odsetkową i zmniejszenie zobowiązania z tytułu leasingu. Część stanowiąca koszt finansowania jest przypisywana do poszczególnych okresów w czasie trwania umowy leasingu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Koszty finansowe odnosi się bezpośrednio w wynik finansowy, chyba że można je bezpośrednio przyporządkować do odpowiednich aktywów – wówczas są one kapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości Grupy dotyczącymi kosztów obsługi zadłużenia, przedstawionymi w punkcie koszty finansowania zewnętrznego. Płatności warunkowe z tytułu leasingu ujmują się w kosztach w okresie ich ponoszenia.

Płatności z tytułu leasingu operacyjnego odnosi się w wynik finansowy metodą liniową przez okres trwania leasingu, z wyjątkiem przypadków, kiedy inna, systematyczna podstawa rozliczenia jest bardziej reprezentatywna dla wzorca czasowego rządzącego konsumpcją korzyści ekonomicznych wypływających z leasingu danego składnika aktywów. Płatności warunkowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmują się w kosztach w okresie ich ponoszenia.

Wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych Grupa zalicza możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nieposiadające postaci fizycznej, takie jak:

- nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby własne, w szczególności:
- autorskie lub pokrewne prawa majątkowe, koncesje, licencje (w tym dotyczące programów komputerowych),
- prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych, programy komputerowe,
- know-how, tzn. wartość stanowiącą równowartość uzyskanych informacji związanych z wiedzą w dziedzinie przemysłowej, handlowej, naukowej lub organizacyjnej,
- koszty prac rozwojowych,

- wartość firmy z wyłączeniem wartości firmy wytworzonej przez jednostkę we własnym zakresie,
- inne wartości niematerialne rozpoznane na nabyciu w ramach połączenia jednostek gospodarczych.

Do wartości niematerialnych i prawnych zalicza się także:

- obce wartości niematerialne przyjęte w odpłatne używanie na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, jeżeli umowa kwalifikowana jest do leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 Leasing,
- prawa majątkowe oddane innym jednostkom w używanie na podstawie umów najmu, dzierżawy, leasingu lub innej umowy o podobnym charakterze, jeżeli umowa zaliczana jest do leasingu operacyjnego zgodnie z MSR 17 Leasing.

Na dzień początkowego ujęcia składnik wartości niematerialnych wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia w przypadku prac rozwojowych. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ocenia, czy okres użytkowania składnika wartości niematerialnych jest określony czy nieokreślony oraz, jeśli jest określony, oszacowuje długość tego okresu lub wielkość produkcji lub inną miarę będącą podstawą do określenia okresu użytkowania.

Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez szacowany okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości.

Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku bilansowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane prospektywnie poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych.

Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane testowi na utratę wartości.

Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane.

Z wyjątkiem kosztów prac rozwojowych wszystkie wartości niematerialne wytworzone przez Grupę nie podlegają aktywowaniu i ujmowane są w zysku lub stracie okresu, w którym dotyczące ich koszty zostały poniesione.

Wartość niematerialną powstałą w wyniku prac rozwojowych ujmuje się wtedy i tylko wtedy, gdy można udowodnić:

- możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży,
- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży,
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne,
- dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

Do prac rozwojowych zalicza się:

- opracowanie receptur do produkcji wyrobów mięsnych (przed ich wdrożeniem do produkcji),
- projektowanie narzędzi, przyrządów, form i matryc z wykorzystaniem nowej technologii,
- projektowanie, wykonanie i testowanie wybranych rozwiązań w zakresie nowych i udoskonalonych materiałów, urządzeń, produktów.

Do pozycji wartości niematerialnych Grupa zalicza także wydatki poniesione na nabycie prawa wieczystego użytkowania gruntu. Wieczyste użytkowanie gruntu traktowane jest jako leasing operacyjny, w związku z czym nie ujmuje się jego przedmiotu jako aktywów Grupy. Jednakże wydatki na nabycie takich praw na rynku wtórnym (od innych podmiotów) oraz wydatki związane z nadaniem takich praw przez właściwe urzędy państwowe, ujmowane są jako wartości niematerialne i amortyzowane w okresie umownym w jakim Grupa może te prawa wykorzystywać.

Amortyzacja wartości niematerialnych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania weryfikowane są corocznie. Grupa nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Dla celów amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników wartości niematerialnych są następujące:

Licencje na oprogramowanie	3 lata
Znaki towarowe	5 lat.

Wartości niematerialne poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla wartości niematerialnych w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy. Skutki utraty wartości, wartości niematerialnych jak również ich amortyzacji odnoszone są w koszty działalności podstawowej.

Wartości niematerialne utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego amortyzuje się przez okres ich przewidywanego użytkowania ekonomicznego na takich samych zasadach jak aktywa własne, nie dłużej jednak niż okres trwania leasingu.

Wartości niematerialne spełniające kryteria zakwalifikowania ich jako przeznaczone do sprzedaży, lub ujęte w grupie do zbycia wycenia się zgodnie z zasadami zawartymi w punkcie *Aktywa trwale przeznaczone do zbycia*.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji wartości niematerialnych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w zysku/stracie okresu.

Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oprócz wartości firmy

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje przeglądu wartości bilansowych posiadanego majątku trwałego i wartości niematerialnych w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Jeżeli stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależne od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów. Jeśli możliwe jest wskazanie wiarygodnej i jednolitej podstawy alokacji, składniki majątku trwałego Grupy alokowane są do poszczególnych jednostek generujących przepływy pieniężne lub do najmniejszych grup jednostek generujących takie przepływy, dla których można wyznaczyć wiarygodne i jednolite podstawy alokacji.

Wartość odzyskiwalna ustalana jest jako wyższa spośród dwóch wartości: wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa. Ta ostatnia wartość odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta przed opodatkowaniem uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne dla danego składnika aktywów.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości bilansowej składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne), wartość bilansową tego składnika lub jednostki pomniejsza się do wartości odzyskiwalnej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie jako koszt okresu, w którym wystąpiła.

Jeśli strata z tytułu utraty wartości ulega następnie odwróceniu, wartość netto składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne) zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nieprzekraczającej jednak wartości bilansowej tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby w poprzednich latach nie ujęto straty z tytułu utraty wartości składnika aktywów jednostki generującej przepływy pieniężne. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku/stracie okresu.

Likwidacja rzeczowych składników aktywów trwałych

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji rzeczowych aktywów trwałych określa się, jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w zysku/stracie okresu.

Aktywa trwale przeznaczone do zbycia

Aktywa trwale i grupy do zbycia klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Aktywa trwale (i grupy do zbycia) sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa przeznaczone do zbycia (lub grupa do zbycia) prezentowane są w osobnej pozycji aktywów obrotowych. Jeżeli z grupą do zbycia związane są zobowiązania jakie będą przekazane w transakcji sprzedaży łącznie z grupą do zbycia, zobowiązania te prezentowane są jako osobna pozycja zobowiązań krótkoterminowych.

Zapasy

Zapasy są aktywami, przeznaczonymi do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż oraz mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług. Zapasy obejmują materiały, towary, produkty gotowe oraz produkcję w toku.

Materiały i towary wycenia się pierwotnie w cenach nabycia. Na dzień bilansowy wycena materiałów i towarów odbywa się z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny, tzn. kategorie te wyceniane są według ceny nabycia lub ceny sprzedaży możliwej do uzyskania w zależności od tego która z nich jest niższa.

Produkty gotowe oraz produkty w toku wycenia się pierwotnie na poziomie rzeczywistego kosztu wytworzenia. Na dzień bilansowy wycena produktów gotowych i produkcji w toku odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny.

Zapasy towarów, materiałów i produktów gotowych obejmowane są odpisem aktualizującym według indywidualnej oceny ceny możliwej do uzyskania na dzień bilansowy.

Rozchód zapasów odbywa się według metody FIFO. Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, wynikające z ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających, jak i ich odwrócenia, odnoszone są w koszty wytworzenia produktów.

Pozostałe aktywa niefinansowe

Pozostałe należności obejmują w szczególności zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów zapasów i usług. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

Instrumenty finansowe

Inne niż pochodne instrumenty finansowe obejmują inwestycje kapitałowe, dłużne papiery wartościowe, należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności, środki pieniężne i ich ekwiwalenty, kredyty i pożyczki oraz zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania, oraz pochodne instrumenty finansowe.

Aktywa finansowe w Spółce obejmują aktywa dostępne do sprzedaży (udziały i akcje), pożyczki udzielone i należności własne oraz środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (DDS) to niepochodne aktywa finansowe sklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub niezaliczone do: (a) pożyczek i należności, (b) UTW, (c) WGPW. Zmiany wartości bilansowej pieniężnych aktywów finansowych DDS związane ze zmianami kursów wymiany walut, dochód odsetkowy obliczony metodą efektywnej stopy procentowej oraz dywidendy z inwestycji kapitałowych DDS ujmują się w wynik. Inne zmiany wartości bilansowych aktywów finansowych DDS ujmują się w pozostałych całkowitych dochodach i kumulują w pozycji kapitału z przeszacowania. W chwili zbycia inwestycji lub stwierdzenia jej utraty wartości skumulowany zysk lub strata uprzednio wykazywane w kapitale z przeszacowania inwestycji przenosi się na wynik. Wartość godziwą pieniężnych aktywów finansowych DDS denominowanych w walutach obcych określa się w tej walucie i przelicza po kursie spot obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego. Dodatnie lub ujemne różnice kursowe ujmowane w wynik określa się na podstawie kosztu zamortyzowanego składnika aktywów pieniężnych. Inne dodatnie i ujemne różnice kursowe ujmują się w pozostałych całkowitych dochodach. Inwestycje kapitałowe DDS nienotowane na aktywnym rynku, których wartości godziwej nie da się wiarygodnie wycenić oraz instrumenty pochodne powiązane z nimi i rozliczane w formie przekazania takich nienotowanych inwestycji kapitałowych, wycenia się po koszcie pomniejszonym o utratę wartości na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

Zobowiązania finansowe obejmują zaciągnięte kredyty i pożyczki, inne rodzaje finansowania, kredyty na rachunkach bieżących, zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, zabezpieczające instrumenty pochodne, zobowiązania handlowe, zobowiązania wobec dostawców środków trwałych.

Aktywa i zobowiązania finansowe są ujmowane i wyceniane zgodnie z MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”.

Zarząd klasyfikuje aktywa lub zobowiązania finansowe do odpowiedniej kategorii w momencie ich początkowego ujęcia.

Ujmowanie i wycena aktywów finansowych

W momencie początkowego ujęcia, aktywa finansowe są wyceniane w wartości godziwej powiększonej – w przypadku inwestycji, które nie są wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat – o koszty transakcji bezpośrednio do nich przyporządkowane.

a. Pożyczki udzielone i należności własne

Pożyczki udzielone i należności własne są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku. Obejmują one należności handlowe, pozostałe pożyczki i należności. Po początkowym ich ujęciu w wartości godziwej, powiększonej o bezpośrednie koszty transakcji, są one wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu efektywnej stopy procentowej. Należności krótkoterminowe o nieokreślonym oprocentowaniu wyceniane są w kwocie pierwotnie zafakturowanej, o ile zastosowanie dyskonta nie wpłynie w istotny sposób na uzyskany wynik.

Przepływy pieniężne z tytułu pożyczek udzielonych i należności własnych o zmiennym oprocentowaniu są okresowo poddawane wycenie, w celu uwzględnienia ewentualnych zmian w rynkowych stopach procentowych.

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją jakiekolwiek obiektywne przesłanki wskazujące na to, iż wartość pożyczek udzielonych lub należności własnych uległa obniżeniu. W przypadku wystąpienia takich przesłanek, ustalana jest wartość odzyskiwalna składnika aktywów. Jeżeli jest ona mniejsza niż wartość księgowa składnika aktywów, wówczas odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jest ujmowany w zysku/stracie okresu.

Należności handlowe, które są jednorodne i charakteryzują się podobnym ryzykiem kredytowym, są testowane na utratę wartości łącznie. Szacując przewidywane ryzyko kredytowe Spółka korzysta z danych historycznych w celu określenia zmniejszenia szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych z grupy aktywów, które mogą wystąpić po początkowym ujęciu tych aktywów w bilansie.

Obliczając wartość odzyskiwalną należności, które indywidualnie są znaczące i niejednorodne Spółka bierze pod uwagę znaczące trudności finansowe dłużnika lub prawdopodobieństwo upadłości albo reorganizacji finansowej dłużnika.

W przypadku utraty wartości, wartość bilansowa pożyczek udzielonych i należności własnych jest zmniejszana przy wykorzystaniu oddzielnego konta odpisów aktualizujących. Nieodzyskiwalne należności, na które był utworzony odpis aktualizujący, są spisywane poprzez wykorzystanie konta odpisów aktualizujących.

W przypadku gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

b. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych są utrzymywane głównie w celu zaspokojenia krótkoterminowego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne, a nie dla celów inwestycyjnych lub innych.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują środki pieniężne na rachunkach bankowych, środki pieniężne w kasie oraz płynne instrumenty, które mogą zostać w sposób natychmiastowy zamienione na środki pieniężne w znanej kwocie i które są przedmiotem nieznacznych zmian wartości.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

Ujmowanie i wycena zobowiązań finansowych

a. Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek oraz inne zobowiązania finansowe są początkowo ujmowane w wartości godziwej, a następnie są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu są prezentowane w bilansie w pozycjach „Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek (długo i krótkoterminowe)” i „Zobowiązania z tytułu dostaw i usług”.

Koszty transakcji, bezpośrednio związane z nabyciem lub emisją zobowiązania finansowego, pomniejszają wartość bilansową tego zobowiązania, ponieważ w momencie początkowego ujęcia składnik zobowiązań ujmuje się w wartości godziwej kwot zapłaconych lub otrzymanych w zamian za zobowiązanie. Następnie koszty te są amortyzowane przez okres trwania zobowiązania, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dyskontuje oszacowany strumień przyszłych płatności pieniężnych dokonywanych przez oczekiwany okres do upływu terminu wymagalności instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach do momentu następnej korekty

oprocenowania, do wartości bilansowej netto zobowiązania finansowego. Wyliczenie obejmuje wszystkie opłaty i koszty płacone lub otrzymywane przez strony umowy.

Ujmowanie i wycena instrumentów pochodnych

Spółka używa pochodnych instrumentów finansowych do zabezpieczenia ryzyka kursowego i ryzyka zmiany stóp procentowych. Wbudowane instrumenty pochodne są wydzielane z umowy zasadniczej i wykazywane oddzielnie, jeśli cechy ekonomiczne i ryzyka umowy zasadniczej i wbudowanego instrumentu pochodnego nie są blisko powiązane.

Instrumenty pochodne są wykazywane w bilansie i wyceniane w wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykorzystywane przez Spółkę nie są przedmiotem aktywnego rynku i ich wartość godziwa jest obliczana przy zastosowaniu standardowych modeli wyceny. Wartość godziwa jest obliczana na podstawie bieżącej wartości netto przyszłych przepływów pieniężnych związanych z tymi instrumentami finansowymi, kwotowanych rynkowych terminowych stóp procentowych, kwotowanych rynkowych terminowych kursów wymiany walut lub jeżeli kwotowane rynkowe terminowe kursy wymiany walut nie są dostępne, na podstawie kursów terminowych obliczanych w oparciu o bieżące kursy walutowe z wykorzystaniem metody parytetu stóp procentowych.

Z wyjątkiem zysków i strat na zabezpieczających instrumentach pochodnych (patrz poniżej), zyski i straty powstałe z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów finansowych klasyfikowanych jako aktywa lub zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat są ujmowane bezpośrednio w zysku/stracie okresu. Składnik odsetek powstający z wyceny instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu jest prezentowany jako koszt odsetkowy w ramach kosztów finansowych. Składnik różnic kursowych powstały z wyceny instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu, stanowiących zabezpieczenie ekonomiczne transakcji handlowych lub finansowych, jest prezentowany odpowiednio jako zysk / (strata) z tytułu różnic kursowych w ramach pozostałych przychodów / kosztów operacyjnych lub jako koszty finansowe, w zależności od treści danej transakcji. Składnik różnic kursowych powstały z wyceny pozostałych instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu jest prezentowany jako zysk / (strata) z tytułu różnic kursowych w ramach kosztów finansowych.

Spółka traktuje instrument pochodny jako pojedynczy element księgowy i prezentuje go jako krótkoterminowy lub długoterminowy w zależności od daty ostatnich przepływów pieniężnych, które mogą nastąpić w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego lub w okresie powyżej 12 miesięcy od dnia bilansowego.

a. Instrumenty zabezpieczające

Instrumenty pochodne mogą zostać zakwalifikowane jako instrumenty zabezpieczające wartość godziwą lub instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne.

Zabezpieczanie wartości godziwej

Zabezpieczenie wartości godziwej jest zabezpieczeniem przed zagrożeniem zmianami w wartości godziwej ujętego aktywa, zobowiązania lub wyodrębnionej jego części, które przypisać można do konkretnego rodzaju ryzyka – szczególnie ryzyka stopy procentowej lub ryzyka walutowego i które może wpłynąć na wykazywany zysk lub stratę netto,

Zabezpieczanie przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych jest zabezpieczeniem przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które można przypisać do konkretnego rodzaju ryzyka związanego z ujętym aktywem, zobowiązaniem lub wysoce prawdopodobną prognozowaną transakcją (taką jak przyszły zakup lub sprzedaż) oraz które może wpłynąć na wykazywany zysk lub stratę netto.

Rachunkowość zabezpieczeń

Powiązania zabezpieczające podlegają rachunkowości zabezpieczeń jeśli:

- w momencie ustanowienia transakcji zabezpieczającej formalnie wyznaczono oraz udokumentowano powiązanie zabezpieczające,
- w momencie ustanowienia transakcji zabezpieczającej oraz w okresach następnych oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka w okresie stosowania zabezpieczenia (tj. rzeczywista efektywność transakcji zabezpieczającej jest w przedziale 80-125 procent),
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia, musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na rachunek zysków i strat,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. wartość godziwa lub przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego, mogą być wiarygodnie wycenione,

- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Skutki zastosowania rachunkowości zabezpieczeń

Skutki zastosowania rachunkowości zabezpieczeń są następujące:

- dla zabezpieczeń wartości godziwej ujętego aktywa lub zobowiązania, zmiana wartości godziwej zabezpieczonej części aktywa lub zobowiązania, wynikająca z zabezpieczanego ryzyka, koryguje wartość bilansową tego aktywa lub zobowiązania. Zysk lub stratę z tytułu zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej ujmuje się w rachunku zysków i strat bieżącego okresu. Zysk lub strata ta podlega kompensacji z efektywną częścią zysku lub straty z tytułu przeszacowania instrumentu zabezpieczającego do wartości godziwej. Jeśli nieujęte uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie jest wyznaczone jako pozycja zabezpieczana, następujące kumulowane zmiany wartości godziwej uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania wynikające z zabezpieczanego ryzyka ujmuje się jako składnik aktywów lub zobowiązanie, a powstające zyski lub straty ujmuje się w rachunku wyników. Początkowa wartość bilansowa składnika aktywów lub zobowiązania powstałego w wyniku wypełnienia przez jednostkę uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, jest korygowana o skumulowane zmiany wartości godziwej uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania wynikające z zabezpieczanego ryzyka, które były ujęte w bilansie. Korekta wartości bilansowej zabezpieczanego instrumentu podlega amortyzacji, a dokonane odpisy ujmuje się w rachunku wyników. Amortyzacja rozpoczyna się od najwcześniejszej możliwej daty a nie od momentu, kiedy pozycja zabezpieczana przestała być korygowana o zmianę wartości godziwej, wynikającą z zabezpieczanego ryzyka. Korektę rozlicza się za pomocą efektywnej stopy procentowej przeliczonej na dzień rozpoczęcia amortyzacji,
- dla zabezpieczeń przepływów pieniężnych, część zysku lub straty na instrumencie zabezpieczającym, którą uznano za efektywne zabezpieczenie, ujmowana jest bezpośrednio w innych całkowitych dochodach, natomiast część zysku lub straty uznana za nieefektywne zabezpieczenie jest ujmowana w rachunku zysków i strat. Kwoty, które zostały ujęte bezpośrednio w innych całkowitych dochodach, są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym samym okresie albo w okresach, w których zabezpieczone transakcje wpływają na rachunek zysków i strat. W momencie, kiedy zabezpieczana transakcja skutkuje ujęciem niefinansowego składnika aktywów lub zobowiązań, zyski i straty odroczone uprzednio w innych całkowitych dochodach uwzględnia się w wartości początkowej danego składnika aktywów lub zobowiązań.

W przypadku, gdy instrument zabezpieczający lub powiązanie zabezpieczające ulega wygaśnięciu lub rozwiązaniu, lecz oczekuje się zrealizowania transakcji zabezpieczanej, skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone bezpośrednio na kapitał własny przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu zajścia planowanej transakcji. Gdy realizacja transakcji zabezpieczanej nie jest prawdopodobna, skumulowany zysk lub strata wykazywane dotychczas w kapitale własnym odnoszone są bezpośrednio do rachunku zysków lub strat danego okresu.

Wyłączenie z bilansu aktywów i zobowiązań finansowych

a. Aktywa finansowe

Składnik aktywów finansowych (albo część składnika aktywów finansowych lub grupy podobnych aktywów finansowych) jest wyłączany z bilansu wówczas, gdy:

- prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z tytułu tego składnika aktywów wygasły,
- Spółka zachowała prawo do uzyskiwania przepływów pieniężnych z tytułu tego składnika aktywów, ale jednocześnie zaciągnęła zobowiązanie do ich wypłaty w całości i bez znaczącej zwłoki na rzecz strony trzeciej,
- Spółka przeniosła swoje prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z tytułu składnika aktywów na inny podmiot i albo (a) przeniosła na ten podmiot zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania tego aktywa, albo (b) ani nie przeniosła na inny podmiot, ani nie zatrzymała przy sobie zasadniczo całego ryzyka oraz wszystkich korzyści wynikających z posiadania aktywa, ale przekazała innemu podmiotowi kontrolę nad tym aktywem.

b. Zobowiązania finansowe

Zobowiązanie finansowe jest wyłączane z bilansu w momencie wypełnienia, umorzenia lub wygaśnięcia związanego z nim obowiązku.

W sytuacji, gdy zobowiązanie finansowe zostało zastąpione innym zobowiązaniem wobec tego samego wierzyciela zaciągniętym na znacząco odmiennych warunkach lub gdy warunki zobowiązania finansowego zostały znacząco zmienione, zastąpienie lub zmiana ujmowane jest jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego, zaś różnica między wartością bilansową starego i nowego zobowiązania odnoszona jest na rachunek zysków i strat.

Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wykazuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze sądowym jednostki dominującej. Zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wkłady na poczet kapitału – jako wielkość ujemną. Akcje własne ujmuje się jako odrębną kategorię kapitału własnego ze znakiem ujemnym.

Zysk netto na jedną akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto Grupy oraz zysku netto przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki dominującej (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

Rezerwy

Grupa tworzy rezerwy wówczas, gdy ciąży na niej istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w zysku lub stracie po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

Utworzone rezerwy zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych, pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów finansowych, zależnie od okoliczności, z którymi przyszłe zobowiązania się wiążą.

Jeżeli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które, jak się oczekuje, będą niezbędne do wypełnienia tego obowiązku. Stopę dyskontową ustala się przed opodatkowaniem, czyli odzwierciedla ona bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań. Stopy dyskontowej nie obciąża ryzyko, o które skorygowano szacunki przyszłych przepływów pieniężnych. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

W szczególności Grupa utworzyła następujące tytuły rezerw:

Rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy spółek Grupy mają prawo do następujących świadczeń:

- odpraw emerytalno-rentowych – wypłacanych jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę/rentę,
- odpraw pośmiertnych.

Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczana przez niezależnego aktuarusza (przed rokiem 2010 Spółka nie korzystała z wycieńczeń powyższych rezerw przez niezależnego aktuarusza). Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne. Stopę dyskontową otrzymuje się na podstawie rynkowej stopy zwrotu z obligacji Skarbu Państwa na dzień bilansowy. Zobowiązanie z tytułu odpraw emerytalnych ujmowane jest proporcjonalnie do przewidywanego okresu świadczenia pracy przez danego pracownika.

Czynności procesowe

Rezerwa na roszczenia przeciwko Spółce (czynności procesowe) jest tworzona, gdy w związku z toczącym się sporem sądowym lub pozasądowym istnieje prawdopodobieństwo powstania zobowiązania na skutek niekorzystnego dla Spółki rozstrzygnięcia sądu lub innego właściwego organu. Przy tworzeniu rezerwy uwzględnia się zarówno przyszłe zobowiązanie, łącznie z ewentualnymi odsetkami, jak i koszty prowadzenia procesu.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania z tytułu podatku od towarów i usług, inne zobowiązania o charakterze publicznoprawnym (z wyjątkiem zobowiązań z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych ujmowanego w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej), nadwyżkę zobowiązań nad aktywami ZFŚS oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą

rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Jako rozliczenia międzyokresowe przychodów ujmowane są w szczególności otrzymane dotacje na wytworzenie lub nabycie składników majątku trwałego. Ujmowanie przychodów z tych tytułów następuje równoległe do amortyzacji powiązanych z nimi składników majątkowych. W pozycji rozliczenie międzyokresowe przychodów wykazywane są również programy lojalnościowe funkcjonujące w Spółce.

Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych („Fundusz”) tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Jednostki wchodzące w skład Grupy skompensowały aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Grupy. Grupy tworzą taki fundusz i dokonują okresowych odpisów. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Grupy, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Zobowiązania i należności warunkowe

Przez zobowiązania warunkowe rozumie się obowiązek wykonania świadczenia, którego powstanie jest uzależnione od zaistnienia określonych zdarzeń. Zobowiązania warunkowe, których prawdopodobieństwo nie jest wyższe niż 50%, nie są wykazywane w bilansie, jednakże ujawnia się informację o zobowiązaniu warunkowym, chyba, że prawdopodobieństwo wpływu środków uosabiających straty ekonomiczne jest znikome. W przypadku oceny prawdopodobieństwa na powyżej 50%, zobowiązanie zostaje ujęte w pasywach bilansu.

Należności warunkowe nie są wykazywane w bilansie, jednakże ujawnia się informację o należności warunkowej, jeżeli wpływ środków uosabiających korzyści ekonomiczne jest prawdopodobny.

Rachunek przepływów pieniężnych

Rachunek przepływów pieniężnych sporządzany jest metodą pośrednią.

9. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

W procesie stosowania polityki rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa, który wpływa na wielkości wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, w tym w dodatkowych notach objaśniających. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych obszarach.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest ujęta w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku lub w okresach bieżącym i przyszłych, jeżeli dokonana zmiana szacunku dotyczy zarówno okresu bieżącego, jak i okresów przyszłych.

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

9.1. Profesjonalny osąd

Zastosowanie stopy dyskonta w celu wyliczenia wartości bilansowej zobowiązań z tytułu określonych świadczeń Grupy

Rezerwy na świadczenia pracownicze (rezerwa na odprawy emerytalne, rentowe, pośmiertne) zostały oszacowane na podstawie metod aktuarialnych przez niezależnego aktuarusza. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w notce 23. Zobowiązania z tytułu określonych świadczeń Grupy są dyskontowane według stawki określonej przez odniesienie do warunków rynkowych obligacji skarbowych na koniec okresu sprawozdawczego.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment przewidywanego zrealizowania składnika aktywów, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały na dzień bilansowy. Grupa rozpoznaje

składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego, bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

9.2. Niepewność szacunków

Poniżej przedstawiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości oraz inne podstawy szacunku niepewności na dzień bilansowy, mające znaczący wpływ na ryzyko istotnych korekt wartości bilansowej aktywów i zobowiązań w następnym roku obrotowym.

Możliwość odzyskania aktywów niematerialnych wytwarzanych we własnym zakresie

W ciągu roku zarząd zweryfikował możliwość odzyskania aktywów niematerialnych wytworzonych w zakresie własnym w toku rozwoju działalności Grupy.

Zarząd jest przekonany, że wartość bilansowa składnika aktywów zostanie w pełni odzyskana, nawet w przypadku zmniejszenia zysków. Sytuacja jest ściśle monitorowana, a w przyszłości dokona się korekt, jeśli sytuacja na rynku da podstawy do stwierdzenia, że korekty takie są konieczne.

Okresy ekonomicznego użytkowania rzeczowych aktywów trwałych

Wysokość stawek oraz odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych oraz szacunków dotyczących wartości rezydualnej środków trwałych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków. W przypadku, gdy okres korzystania ze składnika aktywów wynika z tytułów umownych okres użytkowania odpowiada okresowi wynikającemu z tych tytułów umownych. W sytuacji, gdy szacowany okres użytkowania jest krótszy niż okres wynikający z tytułów umownych przyjmuje się szacowany okres użytkowania.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek, wycenia się, wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem.

Zarząd dokonuje osądu wybierając odpowiednią metodę wyceny instrumentów finansowych nienotowanych na aktywnym rynku. Stosuje się metody wyceny stosowane powszechnie przez praktyków rynkowych. W przypadku finansowych instrumentów pochodnych, założenia opiera się o notowane stopy rynkowe skorygowane o określone cechy instrumentu. Pozostałe instrumenty finansowe wycenia się przy użyciu zdyskontowanych przepływów pieniężnych w oparciu o założenia potwierdzone, na ile to możliwe, dającymi się zaobserwować cenami czy stopami rynkowymi. Szczegóły dotyczące zastosowanych założeń i wyników analizy wrażliwości tych założeń przedstawiono w nocie 32.

Odpisy aktualizujące wartość należności oraz zapasów

Na dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika należności, grupy należności oraz zapasów. Jeżeli wartość możliwa do odzyskania składnika aktywów jest niższa od jego wartości bilansowej, dana jednostka dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych.

Subiektywna ocena

W przypadku, gdy dana transakcja nie jest uregulowana w żadnym standardzie bądź interpretacji, Zarząd, kierując się subiektywną oceną, określa i stosuje polityki rachunkowości, które zapewnią, iż Sprawozdanie Finansowe będzie zawierać właściwe i wiarygodne informacje oraz będzie:

- prawidłowo, jasno i rzetelnie przedstawiać sytuację majątkową i finansową Spółki, wyniki jej działalności i przepływy pieniężne,
- odzwierciedlać treść ekonomiczną transakcji,
- obiektywne,
- sporządzone zgodnie z zasadą ostrożnej wyceny,
- kompletne we wszystkich istotnych aspektach.

Utrata rzeczowych wartości aktywów

Grupa ocenia na każdy dzień bilansowy, czy istnieją przesłanki utraty wartości aktywów niefinansowych. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i wymaga ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów.

10. Zmiana szacunków

W okresie 12 miesięcy 2014 roku nie nastąpiły istotne zmiany w zakresie zagadnień, wobec których zastosowanie miał profesjonalny osąd kierownictwa.

W okresie 12 miesięcy 2014 roku nie nastąpiły istotne zmiany w zakresie pozycji, które obarczone są istotną niepewnością zmiany szacunków w okresie najbliższych 12 miesięcy.

11. Korekta błędów poprzednich okresów

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2014 roku, jak i w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku nie wystąpiły zdarzenia, które powodowałyby, że Spółka musiałaby ująć w sprawozdaniu finansowym korekty błędów podstawowego.

12. Przychody i koszty

12.1. Działalność zaniechana

W ciągu 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2014 roku, jak i w ciągu 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2013 roku w Grupie nie wystąpiła działalność zaniechana.

12.2. Przychody ze sprzedaży

Analiza przychodów ze sprzedaży Grupy za bieżący oraz poprzedni rok dla działalności kontynuowanej przedstawia się następująco:

Działalność kontynuowana	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Przychody ze sprzedaży wyrobów	486 712 578,27	440 145 995,13
Przychody ze sprzedaży towarów	7 688 530,71	8 136 046,87
RAZEM	494 401 108,98	448 282 042,00

Podział przychodów ze sprzedaży na sprzedaż krajową i eksportową przedstawiono w poniższej tabeli:

Działalność kontynuowana	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Sprzedaż krajowa	459 929 662,92	428 680 600,72
Sprzedaż eksportowa	34 471 446,06	19 601 441,28
RAZEM	494 401 108,98	448 282 042,00

Działalność Grupy na terenie Polski nie wykazuje istotnego regionalnego zróżnicowania. W związku z powyższym Grupa nie wykazuje danych finansowych dotyczących segmentów operacyjnych.

Również ze względu na fakt, że działalność Grupy Kapitałowej z punktu widzenia rodzaju sprzedawanych produktów i towarów jest jednolita, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie wykazuje się danych finansowych dotyczących segmentów operacyjnych ze względu na rodzaj sprzedawanych produktów lub towarów.

12.3. Informacje o wiodących klientach

W przychodach z tytułu sprzedaży wyrobów uwzględniono przychody ze sprzedaży w wysokości ok. 124,1 mln zł (w 2013 roku 63,4 mln zł) z tytułu sprzedaży do największego klienta Grupy. Żaden inny pojedynczy klient nie odpowiadał więcej niż 10% przychodów ze sprzedaży zarówno w 2014 jak i w 2013 roku.

12.4. Przychody finansowe

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Przychody z tytułu instrumentów finansowych, w tym:		
Przychody odsetkowe	25 465,68	91 014,47
Otrzymane odsetki od należności z tytułu dostaw i usług	12 475,52	20 768,04
Różnice kursowe	0,00	0,00
Zysk ze zbycia inwestycji	0,00	0,00
Inne	405 157,90	188 450,05
Razem przychody finansowe	443 099,10	300 232,56

Do przychodów finansowych klasyfikowane są przychody z tytułu otrzymanych dywidend, odsetki od działalności lokacyjnej i inwestycyjnej w różnego rodzaju formy instrumentów finansowych. Do działalności finansowej zaliczane są także zyski z tytułu różnic kursowych.

12.5. Koszty finansowe

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Koszty z tytułu instrumentów finansowych, w tym:	(6 462 345,11)	(5 520 842,28)
Koszty odsetkowe - kredyty bankowe	(3 220 915,39)	(3 350 411,92)
Koszty odsetkowe - zobowiązania z tytułu leasingu oraz faktoringu	(2 444 560,59)	(1 436 286,49)
Rozliczenie instrumentów zabezpieczających	0,00	0,00
Różnice kursowe	(249 335,00)	(243 077,38)
Prowizje od kredytów bankowych	(547 534,13)	(491 066,49)
Strata ze zbycia inwestycji		0,00
Minus: kwoty ujęte w kosztach aktywów spełniających warunki kapitalizacji	0,00	0,00
Pozostałe koszty finansowe:	(622 300,84)	(197 006,88)
Koszty faktoringu	(580 737,92)	(181 681,42)
Odsetki od zobowiązań	(593,00)	(3 569,53)
Inne koszty finansowe	(40 969,92)	(11 755,93)
Razem koszty finansowe	(7 084 645,95)	(5 717 849,16)

Do kosztów finansowych klasyfikowane są koszty z tytułu wykorzystywania zewnętrznych źródeł finansowania, odsetki płatne z tytułu umów leasingu finansowego jakich Grupa jest stroną oraz inne koszty finansowe. Do działalności finansowej zaliczane są także straty z tytułu różnic kursowych.

12.6. Pozostałe przychody operacyjne

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Zysk ze zbycia aktywów:	39 624,37	175 495,61
Zysk ze sprzedaży majątku trwałego	39 624,37	175 495,61
Rozwiązane rezerwy:	0,00	0,00
Spory sądowe	0,00	0,00
Odwrocenie odpisów aktualizujących należności	176 224,84	395 278,56
Rozwiązanie rezerw	216 550,39	429 263,79
Dotacje	987 407,52	1 072 704,42
Pozostałe przychody operacyjne:	589 428,66	1 418 251,18
Przychody z tytułu najmu	392 775,26	985 697,50
Odszkodowania od ubezpieczycieli	0,00	0,00
Rozliczenie leasingu zwrotnego	192 715,68	192 715,68
Refundacja	0,00	0,00
Pozostałe	3 937,72	239 838,00
Razem pozostałe przychody operacyjne	2 009 235,78	3 490 993,56

Do pozostałych przychodów operacyjnych klasyfikowane są przychody i zyski niezwiązane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną Grupy. Do tej kategorii zaliczane są otrzymane dotacje, zyski z tytułu sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych, otrzymane odszkodowania związane ze zwrotem kosztów sądowych, nadpłaconych zobowiązań podatkowych, za wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych oraz otrzymane odszkodowania z tytułu strat w majątku Grupy, który objęty był ubezpieczeniem.

Do pozostałych przychodów operacyjnych zaliczane są także odwrócenia odpisów aktualizujących wartość należności.

12.7. Pozostałe koszty operacyjne

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Straty ze zbycia aktywów:	0,00	0,00
Strata z likwidacji majątku trwałego	0,00	0,00
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość należności handlowych	0,00	0,00
Pozostałe koszty operacyjne:	(4 504 314,36)	(1 358 324,91)
Darowizny	(173 524,97)	(276 823,56)
Kary, składki cechowe	(243 244,93)	(57 762,35)
Odpisane należności nieściągalne	(107 503,93)	(398 465,84)
Rezerwy bilansowe	(217 184,24)	(195 553,94)
Wartość zlikwidowanych zapasów	(3 457 517,48)	0,00
Pozostałe	(305 338,81)	(429 719,22)
Razem pozostałe koszty operacyjne	(4 504 314,36)	(1 358 324,91)

Do pozostałych kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i straty niezwiązane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną Grupy. Kategoria ta obejmuje straty na sprzedaży składników rzeczowego majątku trwałego, przekazane darowizny tak w formie rzeczowej jak i pieniężnej na rzecz innych jednostek, w tym jednostek pożytku publicznego.

Do pozostałych kosztów operacyjnych zaliczane są także koszty odpisów aktualizujących wartość należności.

12.8. Koszty według rodzaju

Koszty według rodzaju	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	(20 170 646,73)	(15 596 453,98)
Zużycie materiałów i energii	(307 839 941,07)	(305 445 089,53)
Usługi obce	(74 318 500,90)	(61 381 415,49)
Koszty świadczeń pracowniczych	(63 145 850,00)	(52 740 055,05)
Podatki i opłaty	(2 009 216,04)	(1 580 580,07)
Odpis aktualizujący zapasy	0,00	0,00
Pozostałe koszty	(2 976 542,03)	(2 487 249,68)
Razem koszty według rodzaju	(470 460 696,77)	(439 230 843,80)
Zmiana stanu zapasów i rozliczeń międzyokresowych	(951 626,61)	6 749 113,52
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby	8 337 359,99	6 990 419,65
Koszty sprzedaży	63 867 736,92	56 392 995,23
Koszty ogólnego zarządu	17 815 499,17	14 306 453,16
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(7 221 711,22)	(7 605 519,87)
Koszt własny sprzedaży	-388 613 438,52	-362 397 382,11

12.9. Koszty świadczeń pracowniczych

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Wynagrodzenia	(51 902 789,93)	(43 092 026,19)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(9 698 554,84)	(8 365 238,92)
Utworzenie/rozwiązanie rezerwy na niewykorzystane urlopy	(147 202,23)	(138 317,94)
Utworzenie/rozwiązanie rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne - programy określonych świadczeń	(74 887,00)	(40 631,00)
Utworzenie/rozwiązanie rezerwy na pozostałe świadczenia pracownicze	0	0,00
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(1 322 416,00)	(1 103 841,00)
Pozostałe świadczenia pracownicze	0	0,00
Koszty świadczeń pracowniczych	(63 145 850,00)	(52 740 055,05)
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	(47 980 178,89)	(38 924 598,54)
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży i ogólnego zarządu	(15 165 671,11)	(13 815 456,51)
Zmiana stanu produktów	0	0,00
Pozycje ujęte w koszcie wytworzenia świadczeń na potrzeby własne jednostki	0	0,00

13. Podatek dochodowy dotyczący działalności kontynuowanej

13.1. Podatek dochodowy ujęty w zyskach/stratach okresu

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony 31 grudnia 2014 oraz za rok zakończony 31 grudnia 2013 przedstawiają się następująco:

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Bieżący podatek dochodowy:	(1 091 654,00)	0,00
Bieżące obciążenie podatkowe	(1 091 654,00)	0,00
Korekty wykazane w bieżącym roku w odniesieniu do podatku z lat ubiegłych	0,00	0,00
Odroczony podatek dochodowy:	(2 198 515,75)	(2 584 787,76)
Odroczony podatek dochodowy związany z powstaniem i odwróceniem różnic przejściowych	(2 198 515,75)	(2 584 787,76)
Podatek odroczony przeniesiony z kapitału własnego	0,00	0,00
Koszt/(dochód) podatkowy ogółem ujęty w roku bieżącym w działalności kontynuowanej	(3 290 169,75)	(2 584 787,76)

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych. Zastosowanie tych przepisów różnicuje zysk (stratę) podatkową od księgowego zysku (straty) brutto w związku z wyłączeniem przychodów niepodlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

W zakresie podatku dochodowego Grupa podlega przepisom ogólnym. Grupa nie stanowi podatkowej grupy kapitałowej, jak również nie prowadzi działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej, co różnicowałoby zasady określania obciążeń podatkowych w stosunku do przepisów ogólnych w tym zakresie. Rok podatkowy jak i bilansowy pokrywają się z rokiem kalendarzowym.

13.2. Efektywna stawka podatku

Różnice pomiędzy nominalną a efektywną stawką podatkową przedstawiają się następująco:

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Zysk brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	14 967 808,94	11 900 263,55
Zysk brutto przed opodatkowaniem	14 967 808,94	11 900 263,55
Podatek według ustawowej stawki podatkowej	(2 843 884,00)	(2 261 050,00)
Korekty wykazane w bieżącym roku w odniesieniu do podatku z lat ubiegłych	0,00	0,00
Korekta konsolidacyjna, różnica między wartością podatkową a bilansową znaku towarowego	0,00	0,00
Efekt podatkowy kosztów/przychodów trwale niepodatkowych	(446 285,75)	(323 737,76)
Koszt podatku dochodowego ujęty w rachunku zysków i strat	(3 290 169,75)	(2 584 787,76)
Efektywna stawka podatku	22%	22%

13.3. Podatek dochodowy odniesiony bezpośrednio w kapitał własny

Na dzień 31 grudnia 2014 roku, jak i na dzień 31 grudnia 2013 roku nie wystąpił podatek bieżący oraz odroczony, który dotyczył pozycji, które zmniejszyły lub zwiększyły bezpośrednio kapitał własny.

13.4. Podatek dochodowy odniesiony w pozostałe całkowite dochody

Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku	Wartość przed podatkiem	Podatek	Wartość po podatku
Dotyczący instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	(1 214 020,24)	230 663,85	(983 356,39)
Dotyczący zmian założeń aktuarialnych w zakresie świadczeń pracowniczych	4 905,00	(931,95)	3 973,05
Razem	(1 209 115,24)	229 731,90	(979 383,34)

Rok zakończony 31 grudnia 2013 roku	Wartość przed podatkiem	Podatek	Wartość po podatku
Dotyczący instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	(317 553,66)	60 335,20	(257 218,46)
Dotyczący zmian założeń aktuarialnych w zakresie świadczeń pracowniczych	(16 605,00)	3 154,95	(13 450,05)
Razem	(334 158,66)	63 490,15	(270 668,51)

13.5. Bieżące aktywa i zobowiązania podatkowe

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Bieżące aktywa podatkowe	922 773,00	355 982,00
Należny zwrot podatku	922 773,00	355 982,00
Bieżące zobowiązania podatkowe	0,00	0,00

13.6. Saldo podatku odroczonego

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Odpisy aktualizujący należności netto	221 219,98	173 250,41
Rezerwy na urlopy	130 223,22	102 254,79
Rezerwa na odprawy emerytalne	79 581,31	66 284,73
Koszty marketingowe	408 127,24	387 767,87
Rezerwy operacyjne	193 764,90	55 201,40
Rezerwy Gazetki	31 990,32	17 130,71
Niezrealizowane różnice kursowe - wycena należności	0,00	1 036,10
Niezrealizowane różnice kursowe - wycena zobowiązań	36 390,75	0,00
Niezrealizowane różnice kursowe - rachunki walutowe	0,00	848,85
Niezrealizowane różnice kursowe - kasa walutowa	0,00	162,63
ST/ leasing zwrotny	119 337,34	155 953,32
Wynagrodzenia i ZUS	340 610,92	317 693,94
Strata podatkowa	445 885,75	1 193 943,64
Inne korekty konsolidacyjne	(2 543,46)	(2 543,46)
Rezerwa na odsetki bankowe	831,99	1 160,26
Rozbiórka Trzebnica	0,00	0,00
Korekta konsolidacyjna, różnica między wartością podatkową a bilansową znaku towarowego	2 813 340,45	3 732 875,85
Wycena forwardów	0,00	34 400,87
ZFŚS odpis	180 652,59	131 854,30
Przeterminowane zobowiązania	151 225,73	82 694,95
Wycena instrumentów zabezpieczających	290 999,05	60 335,20
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego - RAZEM	5 441 638,08	6 512 306,34

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Od różnicy pomiędzy wartością podatkową a bilansową środków trwałych leasingowanych	1 827 619,39	1 221 608,89
Różnica wart.pod.a bil.środków trw.-różnica w stawkach amortyzacyjnych	4 931 174,63	4 974 903,82
Niezrealizowane różnice kursowe - wycena należności	4 657,68	0,00
Niezrealizowane różnice kursowe - wycena zobowiązań	0,00	27 471,44
Niezrealizowane różnice kursowe - wycena środków pieniężnych	8 221,60	0,00
Odsetki naliczone od należności	247,54	390,55
Spisane jednorazowo wyposażenie	929 166,77	647 243,71
Nieotrzymane premie od dostawców	215 738,71	210 172,31
Pozostałe	83 796,31	20 716,32
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego - RAZEM	8 000 622,63	7 102 507,05

13.7. Zmiana stanu aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego

Zmiana w stanie aktywa z tytułu podatku odroczonego	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia	6 512 306,35	7 952 805,84
Zwiększenia	230 663,86	63 490,15
w korespondencji z wynikiem finansowym	0,00	0,00
w korespondencji z kapitałami	230 663,86	63 490,15
Zmniejszenia	(1 301 332,12)	(1 503 989,64)
w korespondencji z wynikiem finansowym	(1 301 332,12)	(1 503 989,64)
w korespondencji z kapitałami	0,00	0,00
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia	5 441 638,08	6 512 306,35

Zmiana w stanie rezerwy z tytułu podatku odroczonego	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Bilans otwarcia na dzień 1 stycznia	7 102 507,05	6 021 708,93
Zwiększenia	898 115,58	1 080 798,12
w korespondencji z wynikiem finansowym	898 115,58	1 080 798,12
w korespondencji z kapitałami	0,00	0,00
Zmniejszenia	0,00	0,00
w korespondencji z wynikiem finansowym	0,00	0,00
w korespondencji z kapitałami	0,00	0,00
Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia	8 000 622,63	7 102 507,05

13.8. Nieujęte aktywa z tytułu podatku odroczonego

Grupa ujęła aktywa z tytułu podatku odroczonego od wszystkich różnic przejściowych zarówno na dzień 31 grudnia 2014 roku jak i na dzień 31 grudnia 2013 roku.

14. Rzeczowe aktywa trwałe

Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku

	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe razem	Środki trwałe w budowie	Rzeczowe aktywa trwałe razem
WARTOŚĆ BRUTTO								
Bilans otwarcia	3 282 071,32	66 858 194,61	151 384 027,36	5 444 146,64	10 305 935,78	237 274 375,71	44 793 486,62	282 067 862,33
Zwiększenia	0,00	12 609 709,84	28 263 516,66	372 188,03	3 684 391,45	44 929 805,98	53 754 510,69	98 446 311,47
	aktualizacja wyceny	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	przyjęcie ze środków trwałych w budowie	0,00	12 085 805,30	4 913 585,25	0,00	47 410,00	17 046 800,55	17 046 800,55
	zakup środków trwałych	0,00	523 904,54	5 073 409,98	75 929,47	294 744,52	5 967 988,51	5 967 988,51
	nakłady na środki trwałe w budowie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50 023 690,37	49 785 685,17
	przemieszczenia w ramach grup środków trwałych		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	inne - leasing	0,00	0,00	18 276 521,43	296 258,56	3 342 236,93	21 915 016,92	3 730 820,32
Zmniejszenia	0,00	0,00	(672 123,95)	(139 248,59)	0,00	(811 372,54)	(19 428 179,58)	(20 239 552,12)
	aktualizacja wyceny	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	sprzedaż	0,00	0,00	(672 123,95)	(139 248,59)	0,00	(811 372,54)	(811 372,54)
	przekazanie na środki trwałe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	(19 666 184,78)	(19 428 179,58)
	przekazanie na aktywa przeznaczone do sprzedaży	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bilans zamknięcia	3 282 071,32	79 467 904,45	178 975 420,07	5 677 086,08	13 990 327,23	281 392 809,15	78 881 812,53	360 274 621,68
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)								
Bilans otwarcia	0,00	(12 274 813,09)	(63 961 460,59)	(3 368 425,53)	(3 591 487,48)	(83 196 186,69)	0,00	(83 196 186,69)
Zwiększenia	0,00	(2 107 734,53)	(12 496 592,39)	(607 938,08)	(2 917 855,64)	(18 130 120,64)	0,00	(18 130 120,64)
	amortyzacja za okres	0,00	(2 107 734,53)	(12 496 592,39)	(607 938,08)	(505 319,28)	(15 717 584,28)	(15 717 584,28)
	odpisy aktualizujące	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	inne - amortyzacja zakładu Trzebnica	0,00	0,00	0,00	0,00	(2 412 536,36)	(2 412 536,36)	(2 412 536,36)
Zmniejszenia	0,00	0,00	447 992,68	122 466,75	0,00	570 459,43	0,00	570 459,43
	sprzedaż	0,00	0,00	447 992,68	122 466,75	0,00	570 459,43	570 459,43
	przekazanie na aktywa przeznaczone do sprzedaży	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bilans zamknięcia	0,00	(14 382 547,62)	(76 010 060,30)	(3 853 896,86)	(6 509 343,12)	(100 755 847,90)	0,00	(100 755 847,90)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	3 282 071,32	54 583 381,52	87 422 566,77	2 075 721,11	6 714 448,30	154 078 189,02	44 793 486,62	198 871 675,64
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	3 282 071,32	65 085 356,83	102 965 359,77	1 823 189,22	7 480 984,11	180 636 961,25	78 881 812,53	259 518 773,78

Rok zakończony 31 grudnia 2013 roku

	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe razem	Środki trwałe w budowie	Rzeczowe aktywa trwałe razem
WARTOŚĆ BRUTTO								
Bilans otwarcia	2 544 071,32	65 987 779,10	117 563 964,92	4 412 451,13	5 139 707,01	195 647 973,48	16 495 400,42	212 143 373,90
Zwiększenia	738 000,00	870 415,51	34 507 435,22	1 151 003,23	5 166 228,77	42 433 082,73	33 254 902,09	75 687 984,82
aktualizacja wyceny	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
przyjęcie ze środków trwałych w budowie	0,00	155 058,04	4 602 479,98	0,00	199 277,87	4 956 815,89	0,00	4 956 815,89
zakup środków trwałych	0,00	715 357,47	5 505 477,04	494 116,63	779 784,48	7 494 735,62	0,00	7 494 735,62
nakłady na środki trwałe w budowie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	30 873 523,06	30 873 523,06
przemieszczenia w ramach grup środków trwałych	738 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	738 000,00	0,00	738 000,00
inne - leasing	0,00	0,00	24 399 478,20	656 886,60	4 187 166,42	29 243 531,22	2 381 379,03	31 624 910,25
Zmniejszenia	0,00	0,00	(687 372,78)	(119 307,72)	0,00	(806 680,50)	(4 956 815,89)	(5 763 496,39)
aktualizacja wyceny	0,00					0,00		0,00
sprzedaż	0,00		(687 372,78)	(119 307,72)	0,00	(806 680,50)		(806 680,50)
przekazanie na środki trwałe	0,00					0,00	(4 956 815,89)	(4 956 815,89)
przekazanie na aktywa przeznaczone do sprzedaży	0,00					0,00		0,00
Bilans zamknięcia	3 282 071,32	66 858 194,61	151 384 027,36	5 444 146,64	10 305 935,78	237 274 375,71	44 793 486,62	282 067 862,33
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)								
Bilans otwarcia	0,00	(10 564 996,27)	(54 557 524,31)	(2 955 028,19)	(1 943 958,64)	(70 021 507,41)	7 256,30	(70 014 251,11)
Zwiększenia	0,00	(1 742 055,81)	(9 900 879,39)	(485 356,55)	(1 647 528,84)	(13 775 820,59)	0,00	(13 775 820,59)
amortyzacja za okres	0,00	(1 742 055,81)	(9 900 879,39)	(485 356,55)	(399 222,35)	(12 527 514,10)		(12 527 514,10)
odpisy aktualizujące	0,00					0,00		0,00
inne - amortyzacja zakładu Trzebnica	0,00				(1 248 306,49)	(1 248 306,49)		(1 248 306,49)
Zmniejszenia	0,00	32 238,99	496 943,11	71 959,21	0,00	601 141,31	(7 256,30)	593 885,01
sprzedaż	0,00	32 238,99	496 943,11	71 959,21	0,00	601 141,31		601 141,31
przekazanie na aktywa przeznaczone do sprzedaży	0,00					0,00	(7 256,30)	(7 256,30)
Bilans zamknięcia	0,00	(12 274 813,09)	(63 961 460,59)	(3 368 425,53)	(3 591 487,48)	(83 196 186,69)	0,00	(83 196 186,69)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	2 544 071,32	55 422 782,83	63 006 440,61	1 457 422,94	3 195 748,37	125 626 466,07	16 502 656,72	142 129 122,79
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	3 282 071,32	54 583 381,52	87 422 566,77	2 075 721,11	6 714 448,30	154 078 189,02	44 793 486,62	198 871 675,64

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2014 roku, jak i w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku Grupa nie skapitalizowała żadnych kosztów finansowych w wartości początkowej rzeczowych aktywów trwałych.

Wykazywane w bilansie środki trwałe w budowie na dzień 31 grudnia 2014 roku w łącznej kwocie 78,9 mln zł (na dzień 31 grudnia 2013 roku w łącznej kwocie 44,8 mln zł) dotyczą przede wszystkim rozbudowy zakładu produkcyjnego.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2014 roku, jak i w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku Grupa nie dokonywała odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwałe.

14.1. Aktywa oddane w zastaw jako zabezpieczenia

Następujące aktywa (podano wartość bilansową), należące do Grupy, stanowią zabezpieczenie spłaty kredytów:

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Nieruchomości	68 472 428,15	56 321 229,04
Urządzenia techniczne i maszyny	41 228 084,85	35 437 264,95
Należności z tytułu dostaw i usług	65 000 000,00	60 000 000,00
RAZEM wartość aktywów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań	174 700 513,00	151 758 493,99

Ponadto zobowiązania Grupy wynikające z leasingu finansowego (patrz Nota 21) zostały zabezpieczone tytułem własności leasingodawcy do aktywów wynajmowanych w ramach leasingu (maszyny i urządzenia produkcyjne) o wartość bilansowej 47,1 mln zł (w 2013 29,6 mln zł).

Grupa nie posiada żadnych zobowiązań umownych, których przedmiotem jest nabycie rzeczowych aktywów trwałych, a które nie byłyby ujęte w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

15. Aktywa trwałe zaklasyfikowane, jako przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2014 roku Grupa nie posiada aktywów które spełniałyby definicję aktywów przeznaczonych do sprzedaży.

16. Wartości niematerialne i prawne

Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku

	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Koncesje i patenty	Wytworzone we własnym zakresie	Inne	Razem wartości niematerialne i prawne
WARTOŚĆ BRUTTO					
Bilans otwarcia	105 000,00	6 195 074,74	2 894 689,67	1 973 256,00	11 168 020,41
Zwiększenia	0,00	3 194 084,04	1 642 781,14	0,00	4 836 865,18
nabycie	0,00	3 194 084,04	0,00	0,00	3 194 084,04
wytworzenie	0,00	0,00	1 642 781,14	0,00	1 642 781,14
przemieszczenia w ramach grup środków trwałych	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zmniejszenia	0,00	(562 608,11)	0,00	0,00	(562 608,11)
sprzedaż	0,00	(16 960,48)	0,00	0,00	(16 960,48)
inne	0,00	(545 647,63)	0,00	0,00	(545 647,63)
przemieszczenia w ramach grup środków trwałych	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bilans zamknięcia	105 000,00	8 826 550,67	4 537 470,81	1 973 256,00	15 442 277,48
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)					
Bilans otwarcia	0,00	(3 341 576,75)	(1 125 822,90)	(1 789 604,57)	(6 257 004,22)
Zwiększenia	0,00	(814 818,76)	(1 075 164,26)	(162 531,43)	(2 052 514,45)
amortyzacja za okres	0,00	(814 818,76)	(1 075 164,26)	(162 531,43)	(2 052 514,45)
inne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zmniejszenia	0,00	16 960,48	0,00	0,00	16 960,48
sprzedaż	0,00	16 960,48	0,00	0,00	16 960,48
inne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bilans zamknięcia	0,00	(4 139 435,03)	(2 200 987,16)	(1 952 136,00)	(8 292 558,19)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	105 000,00	2 853 497,99	1 768 866,77	183 651,43	4 911 016,19
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	105 000,00	4 687 115,64	2 336 483,65	21 120,00	7 149 719,29

Rok zakończony 31 grudnia 2013 roku

	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Koncesje i patenty	Wytworzone we własnym zakresie	Inne	Razem wartości niematerialne i prawne
WARTOŚĆ BRUTTO					
Bilans otwarcia	343 000,00	5 216 372,60	1 720 002,02	1 973 256,00	9 252 630,62
Zwiększenia	0,00	991 502,14	1 174 687,65	0,00	2 166 189,79
nabycie	0,00	991 502,14	0,00	0,00	991 502,14
wytworzenie	0,00	0,00	1 174 687,65	0,00	1 174 687,65
Zmniejszenia	(238 000,00)	(12 800,00)	0,00	0,00	(250 800,00)
sprzedaż	(238 000,00)	0,00	0,00	0,00	(238 000,00)
inne	0,00	(12 800,00)	0,00	0,00	(12 800,00)
Bilans zamknięcia	105 000,00	6 195 074,74	2 894 689,67	1 973 256,00	11 168 020,41
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)					
Bilans otwarcia	0,00	(2 378 158,91)	(433 830,92)	(1 624 381,00)	(4 436 370,83)
Zwiększenia	0,00	(963 417,84)	(691 991,98)	(165 223,57)	(1 820 633,39)
amortyzacja za okres	0,00	(963 417,84)	(691 991,98)	(165 223,57)	(1 820 633,39)
inne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zmniejszenia	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

sprzedaż	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
inne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bilans zamknięcia	0,00	(3 341 576,75)	(1 125 822,90)	(1 789 604,57)	(6 257 004,22)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	343 000,00	2 838 213,69	1 286 171,10	348 875,00	4 816 259,79
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	105 000,00	2 853 497,99	1 768 866,77	183 651,43	4 911 016,19

Grupa nie posiada zobowiązań umownych do nabycia w przyszłości wartości niematerialnych i prawnych.

Amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych jest wykazywana odpowiednio w kosztach wytworzenia, sprzedaży oraz kosztach zarządu.

16.1. Istotne aktywa niematerialne

Wartości niematerialne i prawne wytworzone we własnym zakresie stanowią dla Grupy prace rozwojowe – opracowane we własnym zakresie receptury wyrobów. Wartości niematerialne i prawne wytworzone we własnym zakresie amortyzowane są przez okres 3 lat.

17. Zapasy

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
<i>Koszt historyczny</i>		
Materiały	22 681 371,25	19 986 108,33
Produkty gotowe	13 684 922,83	14 636 549,44
Towary	412 725,50	422 679,84
Razem	36 779 019,58	35 045 337,61
<i>Odpisy aktualizujące wartość</i>		
Materiały	0,00	0,00
Produkty gotowe	0,00	0,00
Towary	0,00	0,00
Razem	0,00	0,00
<i>Wartość możliwa do odzyskania</i>		
Materiały	22 681 371,25	19 986 108,33
Produkty gotowe	13 684 922,83	14 636 549,44
Towary	412 725,50	422 679,84
Razem	36 779 019,58	35 045 337,61
<i>Zmiana stanu odpisów aktualizujących zapasy</i>		
Bilans otwarcia	0,00	0,00
Utworzenie odpisów aktualizujących	0,00	0,00
Wykorzystanie odpisów aktualizujących	0,00	0,00
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	0,00	0,00
Bilans zamknięcia	0,00	0,00

Zapasy wyrobów gotowych, towarów, nie stanowią zabezpieczenia kredytów krótko i długoterminowych.

Koszty zapasów ujęte w kosztach bieżącego okresu wyniosły 388,6 mln zł.

Grupa nie posiada zapasów, spodziewanych do realizacji później niż 12 miesięcy od dnia bilansowego.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2014 roku, jak i w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku, Grupa nie dokonywała odpisów aktualizujących wartość zapasów, ze względu na brak przesłanek do dokonania takich odpisów.

18. Należności z tytułu dostaw i usług

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w nocie 31. Odpisy aktualizujące i wiekowanie należności przedstawiono w nocie 33.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane. Średni termin spłaty należności z tytułu sprzedaży wyrobów oraz towarów wynosi 30 dni.

Grupa utworzyła odpis aktualizujący w pełni pokrywający należności przeterminowane powyżej 360 dni, ponieważ z doświadczeń historycznych wynika, iż takie należności są w zasadzie nieściągalne. Na należności nieuregulowane od 180 do 365 dni tworzy się odpis aktualizujący w oparciu o szacunkowe kwoty nieściągalnych należności z tytułu sprzedaży wyrobów oraz towarów, na podstawie doświadczenia z przeszłości oraz analizy sytuacji finansowej poszczególnych kontrahentów.

Grupa posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwy dla należności handlowych Grupy.

Nie istnieją należności przeterminowane nieobjęte odpisami, które byłyby uznane za nieściągalne.

Maksymalną ekspozycję Spółki na ryzyko kredytowe odzwierciedla wartość bilansowa należności z tytułu dostaw i usług.

W ocenie Spółki w odniesieniu do należności handlowych nie występuje koncentracja ryzyka kredytowego z uwagi na zróżnicowaną bazę odbiorców. Wykazane salda należności obejmują 19,2 mln zł. (8,1 w 2013 roku) należności od Spółki A, największego odbiorcy Grupy (patrz Nota 12). Nie ma innych klientów, których należności przekroczyłyby 10% ogólnej wartości należności z tytułu dostaw i usług.

Należności z tytułu dostaw i usług od wybranych klientów krajowych stanowią zabezpieczenie w Bank Zachodni WBK S.A. i objęte są cesją wierzytelności na rzecz banku. Dodatkowo cesja wierzytelności została ustanowiona w ramach zabezpieczenia umów faktoringu zawartych z BZ WBK Faktor Sp. z o.o. oraz PKO BP Faktoring S.A.

19. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazywane w rachunku przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Środki pieniężne w banku i w kasie	7 893 776,26	22 954 700,57
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy	0,00	0,00
Środki pieniężne zabezpieczające otrzymaną gwarancję bankową	360 000,00	360 000,00
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazywane w bilansie	8 253 776,26	23 314 700,57
Różnice kursowe	(48 595,15)	3 970,43
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazywane w rachunku przepływów pieniężnych	8 205 181,11	23 318 671,00

Nadwyżki środków pieniężnych Grupy inwestowane są w krótkoterminowe płynne instrumenty finansowe – głównie depozyty bankowe. Okresy inwestycji zależą od bieżącego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne. Lokaty krótkoterminowe zakładane są na okresy od jednego dnia do 3 miesięcy. Instrumenty te przynoszą oprocentowanie, którego wysokość zależy od bieżących stóp rynku pieniężnego oraz długości inwestycji.

W saldzie środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych na dzień 31 grudnia 2014 roku zawarte są środki pieniężne denominowane w walutach obcych w kwocie 1.081 tys. zł., a w roku 2013 w kwocie 541 tys. zł..

Maksymalną ekspozycję Grupy na ryzyko kredytowe na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego odzwierciedla wartość bilansowa środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych. Grupa lokuje środki pieniężne i ich ekwiwalenty na rachunkach prowadzonych przez wiodące instytucje finansowe.

20. Pozostałe aktywa

20.1. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Udziały w spółkach	183 687,50	80 000,00
Dopłata zwrotna do kapitału w Tarczynski Deutschland GmbH	105 189,65	0,00
RAZEM	288 877,15	80 000,00

Zarówno na dzień 31 grudnia 2014 roku, jak i na koniec poprzedniego okresu Udziały i akcje obejmowały udziały w spółce Dolnośląskie Centrum Hurtu Rolno Spożywczego Sp. z o.o. Procent posiadanych udziałów w kapitale podstawowym wynosi 0,06%.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku jak i na 31 grudnia 2013 roku nie wystąpiła utrata wartości posiadanych udziałów. Udziały są nienotowane i wykazywane w bilansie według kosztu historycznego.

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Należności z tytułu naliczonego VAT	10 042 737,00	9 950 504,66
Materiały w drodze oraz przedpłaty na wykonanie usług	387 000,00	529 656,73
Opłacone z góry ubezpieczenia majątkowe	40 602,89	294 602,99
Zaliczki z tytułu leasingu	0,00	0,00
Opłacone z góry prenumeraty i czynsze	144 979,07	138 378,31
Pozostałe należności	472 005,33	3 082 341,25
Pozostałe koszty rozliczane w czasie	1 704 335,98	369 061,48
RAZEM	12 791 660,27	14 364 545,42

20.2. Pożyczki i należności własne

Na dzień 31 grudnia 2014 roku, jak i na dzień 31 grudnia 2013 roku pożyczki i należności własne nie wystąpiły.

21. Leasing

21.1. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca

Grupa użytkuje na podstawie umów leasingu operacyjnego środki transportu - samochody. Roczne koszty poniesione w związku z umowami leasingu operacyjnego wyniosły odpowiednio: w roku 2014 1 912 tys. zł., w roku 2013 1 679 tys. złotych.

Zgodnie z zawartymi umowami przedmiot leasingu przez cały okres trwania umowy pozostaje w używaniu Spółki. W zamian za uzyskane prawa do używania przedmiotu leasingu Spółka obowiązana jest do wniesienia opłat leasingowych w wysokościach i terminach określonych w umowach leasingu. Okres trwania umów leasingowych zawartych przez Spółkę wynosi 36 miesięcy. Umowy leasingu są zabezpieczone weksłami in blanco.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

Lp.	Tytuł	Stan na 31.12.2014r.	Stan na 31.12.2013r.
1	w okresie 1 roku	2 042 667,96	1 415 663,82
2	w okresie 1 do 5 lat	1 662 062,65	1 648 074,65
3	Powyżej 5 lat	0,00	0,00
RAZEM		3 704 730,61	3 063 738,47

21.2. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego- Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego w większości dotyczą urządzeń i maszyn produkcyjnych i zawierane są na okres 5 lat. Na zakończenie umowy Grupa ma możliwość wykupienia urządzeń po wartości nominalnej. Zobowiązania Grupy w ramach leasingu finansowego są zabezpieczone weksłami in blanco.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu umów leasingu finansowego oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
<i>Opłaty minimalne:</i>		
W okresie 1 roku	10 614 921,77	12 167 456,65
W okresie od 1 do 5 lat	28 765 815,80	19 793 234,42
Powyżej 5 lat	445 437,32	162 975,46
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	39 826 174,89	32 123 666,53
<i>Wartość bieżąca opłat:</i>		
W okresie 1 roku	9 250 757,67	7 057 014,07
W okresie od 1 do 5 lat	28 622 669,58	22 441 431,69
Powyżej 5 lat	429 929,28	156 813,71
Wartość bieżąca opłat ogółem	38 303 356,53	29 655 259,47
Koszty finansowe	1 522 818,36	2 468 407,06

W okresie od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku oraz od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku istotne warunkowe opłaty leasingowe ujęte jako koszt danego okresu sprawozdawczego nie wystąpiły.

W okresach objętych niniejszym sprawozdaniem finansowym nie wystąpiły przypadki niewywiązywania się z płatności lub naruszenia warunków umów dotyczących leasingu finansowego.

Oprocentowanie wszystkich zobowiązań z tytułu leasingu finansowego jest zmienne. Dla istotnych umów leasingu finansowego Grupa zawiera umowy zabezpieczające przed istotnymi wahaniami stóp procentowych poprzez zawarcie umów zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne (umowy IRS) – opisano w nocie 30.

22. Pozostałe zobowiązania

22.1. Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych, w tym:	84 329,00	726 528,79
Podatek VAT	84 329,00	726 528,79
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	7 577 041,32	6 896 461,63
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	3 246 427,89	3 086 398,45
Podatek dochodowy od osób fizycznych	769 766,00	678 548,00
PFRON	14 963,00	41 612,00
Rozrachunki z pracownikami z tytułu wynagrodzeń	2 860 499,08	2 551 720,07
Rozliczenia z tytułu niewykorzystanych urlopów	685 385,35	538 183,11
Nagrody dla Zarządu	0,00	0,00
Pozostałe zobowiązania niefinansowe, w tym:	15 014 633,75	6 966 997,40
Zobowiązania z tytułu środków trwałych	13 983 370,47	6 138 731,12
Rozrachunki pracownicze do przekazania innym podmiotom	199 866,01	157 155,88
Rozliczenie bonów towarowych	71 250,00	27 590,00
Nadwyżka zobowiązań nad aktywami ZFŚS	739 555,96	628 950,67
Pozostałe	20 591,31	14 569,73
RAZEM	22 676 004,07	14 589 987,82

Spółka ujmuje rezerwy na świadczenia pracownicze w postaci rezerwy na roczne urlopy. Rezerwa ta obejmuje narosłe prawa do urlopów.

22.2. Rozliczenia międzyokresowe przychodów

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Rozliczenia międzyokresowe przychodów		
Dotacje otrzymane	17 093 719,08	14 776 518,10
Programy lojalnościowe	0,00	0,00
Leasing zwrotny	628 091,26	820 806,94
Razem, w tym:	17 721 810,34	15 597 325,04
długoterminowe	16 541 687,19	14 417 201,89
krótkoterminowe	1 180 123,15	1 180 123,15

W 2004 roku Grupa otrzymała 3 717 tys. złotych bezzwrotnej pomocy z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z funduszy Unii Europejskiej i z funduszy krajowych – Program SAPARD w ramach osi: „Poprawa efektywności sektora rolno – spożywczego”, działanie: „Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych i rybnych”. Środki finansowe zostały przeznaczone na zakup maszyn i urządzeń oraz specjalistycznych środków transportu.

W 2007 roku Grupa otrzymała 20 000 tys. złotych bezzwrotnej pomocy z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006”. Środki finansowe zostały przeznaczone na budowę i wyposażenie zakładu przetwórstwa mięsnego celem przeniesienia produkcji z dotychczasowego zakładu produkcyjnego do nowego obiektu, przy jednoczesnej poprawie warunków sanitarnohigienicznych i weterynaryjnych produkcji.

W 2010 roku Grupa otrzymała 681 tys. złotych bezzwrotnej pomocy z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w ramach programu „Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego”. Środki finansowe zostały przeznaczone na zakup maszyn i urządzeń produkcyjnych.

W 2012 roku Grupa otrzymała 652 tys. złotych bezzwrotnej pomocy z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich”. Środki finansowe zostały przeznaczone na zakup maszyn i urządzeń produkcyjnych.

23. Świadczenia na rzecz pracowników

23.1. Program określonych świadczeń

Na podstawie wyceny dokonanej metodami aktuarialnymi Grupa ujmuje rezerwy na przyszłe świadczenia pracownicze, takie jak: odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne. Jednostki Grupy wypłacają pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks pracy.

Wycenę aktuarialną wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń przeprowadziła firma "Halley Aktuariusze", pod przewodnictwem Aktuariusza Pawła Kawy, nr licencji zawodowej 189/09. Wyceny dokonano według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku. Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu określonych świadczeń i związanych z nimi kosztów bieżącego i przeszłego zatrudnienia wyceniono metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych.

Grupa ustala rezerwy na przyszłe świadczenia pracownicze w wysokości oszacowanej metodami aktuarialnymi, z uwzględnieniem stopy dyskonta, definiowanej na podstawie rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych. Podziału rezerw na długo- i krótkoterminowe Grupa dokonuje na podstawie szacunków dotyczących rozkładu wypłat w czasie przygotowanego przy pomocy technik aktuarialnych. Główne założenia przyjęte przez aktuarusza na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	Wycena na dzień 31.12.2014	Wycena na dzień 31.12.2013
Stopy dyskonta	2,50%	5,52%
Oczekiwane tempo wzrostu wynagrodzeń	1,00%	1,60%
Założona stopa rotacji	12%	12%
Prawdopodobieństwo przejścia na rentę	0,25%	0,25%

Kwoty ujmowane w całkowitych dochodach w odniesieniu do omawianych programów określonych świadczeń wyniosły:

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Koszty świadczeń:		
Koszty bieżącego zatrudnienia	63 673	52 395
Koszty przeszłego zatrudnienia i (zysk)/strata z rozliczenia	-	-
Koszty odsetkowy netto	13 683	12 183
Składniki kosztów programu określonych świadczeń ujęte w wyniku finansowym	77 356	64 578
Przeszacowanie zobowiązania netto z tytułu określonych świadczeń:		
Zwrot z aktywów programu (bez kwot ujętych w kosztach odsetkowych netto)	-	-
Aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń demograficznych	(2 325)	5 395
Aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń finansowych	44 719	(71 592)
Aktuarialne zyski i straty wynikające z korekt doświadczalnych	(47 300)	82 802
Korekty o ograniczenia nałożone na aktywa programu określonych świadczeń	-	-
Składniki kosztów programu świadczeń ujęte w pozostałych całkowitych dochodach	(4 906)	16 605
Razem	72 450	81 183

Koszt bieżącego zatrudnienia i koszty odsetkowe netto za dany rok uwzględniono w kosztach świadczeń pracowniczych w wyniku finansowym.

Przeszacowanie zobowiązania netto z tytułu określonych świadczeń ujęto w pozostałych całkowitych dochodach.

Kwota ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, wynikająca ze zobowiązania Grupy dotyczącego programu określonych świadczeń:

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Wartość bieżąca zobowiązania z tytułu finansowanych określonych świadczeń	418 849	348 867
Wartość godziwa aktywów programu	0	0
Status finansowania	418 849	348 867
Ograniczenia dotyczące ujętych aktywów	0	0
Zobowiązanie netto wynikające z programu określonych świadczeń	418 849	348 867

Zmiany wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń w bieżącym roku:

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Zobowiązania z tytułu określonych świadczeń, BO	348 867	291 631
Koszt bieżących świadczeń	63 673	52.395
Koszt odsetkowy	13 683	12.183
(Zyski) /straty z przeszacowania:		
Aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń demograficznych	(2 325)	5.395
Aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń finansowych	44 719	(71.592)
Aktuarialne zyski i straty wynikające z korekt doświadczalnych	(74 300)	82.802
Koszt przeszłego zatrudnienia, w tym (straty) /zyski z tytułu ograniczeń	0	0
Zobowiązania wygasłe na dzień rozliczone	0	0
Różnice kursowe z programów zagranicznych	0	0
Świadczenia wypłacone	(2 468)	(23.947)
Zobowiązania z tytułu określonych świadczeń, BZ	418 849	348 867

Znaczące założenia aktuarialne przyjęte przy obliczaniu zobowiązania z tytułu określonych świadczeń obejmują stopę dyskonta, prognozowany wzrost wynagrodzeń i śmiertelność. Niżej przedstawione analizy wrażliwości opracowano na podstawie prawdopodobnych zmian odpowiednich założeń występujących na koniec okresu sprawozdawczego, przy pozostałych założeniach niezmiennych.

Przy stopie dyskonta o 100 punktów bazowych wyższej (niższej) zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń zmniejszy się o 38 474 PLN (wzrośnie o 45 775 PLN).

Przy wzroście (spadku) wynagrodzeń o 1% zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń wzrośnie o 45 930 PLN (zmniejszy się o 32 281 PLN).

Przy wzroście (spadku) oczekiwanego prawdopodobieństwa inwalidztwa o 0,5%, zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń zwiększy się o 4 367 PLN (spadnie o 4 390 PLN).

Przy wzroście (spadku) oczekiwanego współczynnika rotacji o 1,0%, zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń zmniejszy się o 16 307 PLN (wzrośnie o 18 062 PLN).

Powyższa analiza wrażliwości nie musi być reprezentatywnym przedstawieniem faktycznych zmian wysokości zobowiązania z tytułu określonych świadczeń. Jest mało prawdopodobne, by zmiany poszczególnych założeń występowały w izolacji od innych, ponieważ niektóre założenia mogą być skorelowane.

Ponadto przy prezentacji powyższej analizy wrażliwości wartość bieżąca zobowiązania z tytułu określonych świadczeń została obliczona metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych na koniec okresu sprawozdawczego, czyli taką samą, jaką zastosowano przy obliczeniu zobowiązania z tytułu określonych świadczeń ujętego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Metody ani założenia wykorzystywane do przygotowania analizy wrażliwości nie zmieniły się w porównaniu do lat ubiegłych.

Poniżej przedstawiono durację aktuarialną tj. średni ważony okres obowiązywania zobowiązania z tytułu danego świadczenia pracowniczego:

Nazwa świadczenia	Duracja aktuarialna	
	Okres zakończony	Okres zakończony
	31.12.2014	31.12.2013
odprawa emerytalna	15,73	13,22
odprawa rentowa	7,93	7,01
odprawa pośmiertna	14,92	13,38

Poniższa tabela zawiera profil przewidywanych kwot przepływów pieniężnych w najbliższych latach, w podziale na odpowiednie świadczenia. Wartości te uwzględniają nominalne kwoty wypłat oraz prawdopodobieństwa ich wystąpienia.

Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku

Nazwa świadczenia	1 rok	2 rok	3 rok	4 rok	5 rok	6 rok (i dalej)
odprawa emerytalna	26 186,00	19 482,00	29 751,00	23 242,00	19 045,00	1 012 211,00
odprawa rentowa	10 584,00	9 276,00	8 151,00	7 234,00	6 435,00	57 824,00
odprawa pośmiertna	10 029,00	11 028,00	11 361,00	11 670,00	13 775,00	459 051,00
Razem	46 799,00	39 786,00	49 263,00	42 146,00	39 255,00	1 529 086,00

Rok zakończony 31 grudnia 2013 roku

Nazwa świadczenia	1 rok	2 rok	3 rok	4 rok	5 rok	6 rok (i dalej)
odprawa emerytalna	23 995,00	14 236,00	27 275,00	53 675,00	24 768,00	923 228,00
odprawa rentowa	10 077,00	8 865,00	7 873,00	6 909,00	6 143,00	52 444,00
odprawa pośmiertna	10 433,00	12 172,00	13 218,00	13 372,00	13 734,00	461 814,00
Razem	44 505,00	12 173,00	48 366,00	73 956,00	44 645,00	1 437 486,00

24. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały

24.1. Kapitał podstawowy

	Ilość akcji	Udział w kapitale podstawowym	Ilość głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZA
EJT Investment S.a.r.l	4.346.936,00	38,3%	7.346.936,00	51,2%
AVIVA OFE	1.491.783,00	13,1%	1.491.7830,00	10,4%
ING OFE	1.000.000,00	8,8%	1.000.000,00	7,0%
Elżbieta Tarczyńska	500.000,00	4,4%	500.000,00	3,5%
Jacek Tarczyński	500.000,00	4,4%	500.000,00	3,5%
Pozostali	3.508.217,00	30,9%	3.508.217,00	24,4%
Razem	11.346.936,00	100%	14.346.936,00	100%

Na dzień 31 grudnia 2014 roku kapitał akcyjny (podstawowy) podmiotu dominującego (Grupy) wynosi 11.346.936,00. zł i jest podzielony na 11.346.936 akcji o wartości nominalnej 1 złoty każda.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku kapitał akcyjny (podstawowy) podmiotu dominującego (Grupy) wynosi 11.346.936,00. zł i jest podzielony na 11.346.936 akcji o wartości nominalnej 1 złoty każda.

Wszystkie akcje zostały w pełni opłacone.

Dane o wartości poszczególnych emisji przedstawiono w tabeli poniżej.

Seria akcji	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013	Sposób pokrycia
Seria A	3.000.000,00	3.000.000,00	aport
Seria B	1.346.936,00	1.346.936,00	aport
Seria C	2.000.000,00	2.000.000,00	wkład pieniężny
Seria F	5.000.000,00	5.000.000,00	wkład pieniężny
Razem	11.346.936,00	11.346.936,00	
Wartość nominalna akcji	11.346.936,00	11.346.936,00	

W dniu 5 czerwca 2013 roku Spółka zakończyła publiczną subskrypcję 5.000.000 (pięć milionów) akcji zwykłych na okaziciela serii F o wartości nominalnej 1 zł i wartości emisyjnej 9 zł. W wyniku subskrypcji Spółka pozyskała 45.000.000 zł. Koszty emisji wyniosły 2.475.222,32 zł. Dnia 8 lipca 2013 roku na konto bankowe jednostki dominującej wpłynęły środki z emisji akcji serii F.

Dnia 13 czerwca 2013 roku prawa do akcji serii F oraz 1.346.936 akcji serii B i 2.000.000 akcji serii C zostało dopuszczonych do publicznego obrotu. Z dniem 8 lipca 2013 roku 1.346.936 akcji serii B, 2.000.000 akcji serii C oraz 5.000.000 akcji serii F zostało wprowadzonych do obrotu giełdowego na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie.

Akcje notowane są w systemie notowań ciągłych pod nazwą skróconą TARCZYNSKI i oznaczeniu TAR.

24.1.1 Prawa akcjonariuszy

Akcje serii A uprzywilejowane są, co do głosu w ten sposób, że na jedną akcję przypadają dwa głosy. Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane, co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

24.2. Nadwyżka z emisji akcji

W dniu 5 czerwca 2013 roku Spółka dokonała publicznej emisji 5.000.000 (pięć milionów) akcji zwykłych na okaziciela serii F o wartości nominalnej 1 zł i wartości emisyjnej 9 zł. W wyniku emisji Spółka pozyskała 45.000.000 zł. Koszty emisji wyniosły 2.475.222,32 zł. Nadwyżka ponad wartość nominalną emisji (40.000.000 zł), skorygowana o koszty emisji zwiększyła kapitał z tytułu nadwyżki z emisji akcji.

24.3. Kapitał rezerwow

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Kapitał rezerwow o charakterze ogólnym	62 777 369,49	55 845 983,12
Kapitał rezerwow tworzony zgodnie z KSH (8%)	907 754,88	907 754,88
Z emisji akcji powyżej wartości nominalnej	37 524 777,68	37 524 777,68
Rachunkowość zabezpieczeń	(1 240 574,85)	(257 218,47)
Zmiany założeń aktuarialnych	(9 477,00)	(13 450,05)
Razem	99 959 850,20	94 007 847,16

24.3.1 Kapitał rezerwow o charakterze ogólnym

Kapitał rezerwow o charakterze ogólnym tworzony jest przez jednostkę dominującą z wypracowanych zysków.

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Bilans otwarcia	55 845 983,12	43 280 334,96
Zmiany:		
Wypłata dywidendy	0,00	(1 269 387,20)
Przekazanie wypracowanego zysku	6 931 386,37	14 186 677,76
przekazanie na kapitał tworzony zgodnie z KSH	0,00	(351 642,40)
Bilans zamknięcia	62 777 369,49	55 845 983,12

Zmiany dotyczące kapitału rezerwowego o charakterze ogólnym związane były z przeznaczeniem zysku za rok obrotowy 2013 w kwocie 6.931.386,37 zł na kapitał rezerwow.

24.3.2 Kapitał rezerwow na zabezpieczenia

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Bilans otwarcia	(257 218,47)	0,00
Ujęty zysk/(strata) na instrumentach zabezpieczających przepływy pieniężne - swapy stóp procentowych	(1 274 355,43)	(317 553,67)
Podatek dochodowy dotyczący ujętych zysków i strat	290 999,05	60 335,20
Przeniesienia do rachunku zysków i strat:		
Swapy stóp procentowych	0,00	0,00
Podatek dochodowy dotyczący przeniesień do rachunku zysków i strat	0,00	0,00
Bilans zamknięcia	(1 240 574,85)	(257 218,47)

Kapitał z aktualizacji wyceny zmniejszył się w okresie 12 miesięcy 2014 roku o 983.356,37 zł w związku z odniesieniem wyceny instrumentów zabezpieczających na kapitał własny.

Rezerwa na zabezpieczenie przepływów pieniężnych stanowi skumulowaną część zysków i strat wynikających ze zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających, które Grupa utrzymuje, jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych. Skumulowane zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej instrumentów zabezpieczających ujmowanych i kumulowanych w pozycji rezerwy na zabezpieczenia przepływów pieniężnych przenosi się na wynik tylko w przypadku, gdy zabezpieczana transakcja ma wpływ na ten wynik lub jako korektę podstawy niefinansowej pozycji zabezpieczanej zgodnie z odpowiednimi zasadami rachunkowości.

Środki z kapitału z aktualizacji wyceny nie są dostępne do podziału. Ograniczenia nie dotyczą jednak kwot przekazywanych na zysk zatrzymany.

24.4. Zyski zatrzymane oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Skonsolidowany zysk Grupy Kapitałowej nie podlega podziałowi, a jedynie zatwierdzeniu.

Statutowe sprawozdania finansowe wszystkich spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej Tarczyński S.A. są przygotowywane zgodnie z polskimi standardami rachunkowości. Dywidenda może być wypłacona w oparciu o wynik finansowy ustalony w jednostkowym rocznym sprawozdaniu finansowym przygotowanym dla celów statutowych.

Jak zadeklarowano w dokumencie informacyjnym dla subskrypcji akcji serii F, za lata obrotowe 2013-2014, a w szczególności w okresie realizacji inwestycji polegającej na rozbudowie zakładu produkcyjnego w Ujeźdźcu Małym, Zarząd Jednostki Dominującej będzie wnioskował o nie wypłacaniu akcjonariuszom dywidendy i przekazanie całego wypracowanego zysku na zwiększenie kapitałów Spółki.

Zgodnie z art. 396 par. 1 Kodeksu Spółek Handlowych, któremu podlega jednostka dominująca Grupy na pokrycie straty należy utworzyć kapitała zapasowy, co do którego przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału akcyjnego. Ta część kapitału akcyjnego (zysków zatrzymanych) nie jest dostępna do dystrybucji na rzecz Akcjonariuszy i na dzień 31 grudnia 2014 wynosi 907.754,88 zł (na 31 grudnia 2013 roku wynosiła 907.754,88 zł)

24.5. Zysk na akcję – zwykły i rozwodniony

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego zysku na jedną akcję (zwykłego i rozwodnionego) oraz wyniki tych wyliczeń za lata zakończone 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku.

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Zysk netto z działalności kontynuowanej przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	11 677 639,19	9 315 475,79
Zysk netto z działalności zaniechanej przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	0,00	0,00
Zysk netto	11 677 639,19	9 315 475,79
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	11 677 639,19	9 315 475,79
Średnio ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję	11 346 936	9 237 347
Średnio ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	11 346 936	9 237 347
Zysk na jedną akcję (w złotych):		
Podstawowy zysku za rok obrotowy przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	1,03	1,01
Podstawowy zysku z działalności kontynuowanej przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	1,03	1,01
Rozwodniony zysku za rok obrotowy przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	1,03	1,01
Rozwodniony zysku z działalności kontynuowanej przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej	1,03	1,01

Średnio ważona liczba akcji użyta do wyliczenia zysku rozwodnionego na akcję jest taka sama jak średnioważona liczba akcji służąca do wyliczenia zwykłego wskaźnika.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku nie występowały akcje, które mogą potencjalnie rozwodnić podstawowy zysk na akcję w przyszłości.

24.6. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Dywidendy zadeklarowane i wypłacone w okresie		
Wypłata z zysku wypłacona przez jednostkę dominującą	0,00	1 269 387,20
Dywidenda łącznie	0,00	1 269 387,20
Wypłacona dywidenda na akcję (w złotych)	0,00	0,20

W dniu 9 stycznia 2013 roku Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki Dominującej podjęło uchwałę o wypłacie dywidendy z niepodzielonego zysku z lat ubiegłych w wysokości 0,20 zł na jedną akcję tj. 1.269.387,20 zł. Dniem ustalenia prawa do dywidendy oraz dniem wypłaty dywidendy był 9 stycznia 2013 roku.

Do dnia sporządzenia Sprawozdania Walne Zgromadzenie Jednostki Dominującej nie podjęło uchwały w sprawie podziału wyniku za 2014 rok. Zarząd Jednostki Dominującej proponuje przeznaczyć zysk Jednostki Dominującej za 2014 rok na pokrycie strat z lat ubiegłych, a pozostałą kwotę na kapitał zapasowy.

25. Rezerwy

Na dzień 31 grudnia 2014 oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku nie wystąpiły istotne tytuły zdarzeń przeszłych, które skutkowałyby koniecznością utworzenia rezerw.

26. Zobowiązania inwestycyjne

Zobowiązania inwestycyjne w Grupie na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiły 13.983 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosiły 6.138 tys. zł), z tego największą pozycję stanowiły zobowiązania inwestycyjne związane z trwającą rozbudową zakładu w Ujeźdźcu Małym.

27. Zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe

W roku 2013 jednostka dominująca zawarła umowę poręczenia z Donchauem Polska Sp. z o.o. Poręczenie dotyczy zobowiązań wynikających z kredytu kupieckiego przyznanego Spółce Tarella Sp. z o.o. – jednostka powiązana osobowo z Jednostką Dominującą do kwoty 40.000 zł.

Spółki Grupy nie udzielały żadnych poręczeń innym podmiotom.

Dodatkowo, umowy leasingu operacyjnego zabezpieczone są weksłami własnym in blanco, które mogą być wystawione do kwoty aktualnego zobowiązania Spółki (łącznie z odsetkami).

Dnia 23 października 2013 roku Tarczyński S.A. złożył do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa („ARiMR”) wniosek o płatność w związku z realizacją pierwszego etapu rozbudowy zakładu, zgodnie z umową dotacji na częściowe finansowanie wydatków inwestycyjnych na „Rozbudowę zakładu w Ujeźdźcu Małym”. Wnioskowana kwota pomocy wyniosła 3.504.059,50 zł. Płatność została objęta gwarancją bankową na rzecz ARiMR udzieloną przez Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski SA (dalej także „PKO BP SA”) na podstawie zawartej 22 października 2013 roku pomiędzy Spółką a PKO BP SA umowy o udzielenie gwarancji bankowej zapłaty do wysokości 3.519.576,25 zł. Na zabezpieczenie gwarancji została ustanowiona hipoteka umowna na rzecz PKO BP SA do kwoty 5.280.000,00 zł na stanowiącej własność Tarczyński S.A. nieruchomości położonej w Ujeźdźcu Małym, o czym Spółka poinformowała raportem bieżącym nr 23/2013. Ponadto zabezpieczenie gwarancji stanowią: weksel własny in blanco, umowne prawo potrącenia wierzytelności z tyt. transakcji kredytowej z wierzytelnością posiadacza rachunku wobec PKO BP SA, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej oraz przelew środków na rachunek PKO BP SA w wysokości 360.000,00 zł.

W dniu 26 sierpnia 2014 roku pomiędzy PKO BP SA a Tarczyński SA został zawarty aneks, w wyniku którego zmianie uległ termin ważności gwarancji, tj. do dnia 30 czerwca 2015 roku. Dodatkowo w celu zabezpieczenia gwarancji ustanowiono zastaw rejestrowy na środkach trwałych o wartości 3.561.358 zł oraz przelew wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia przedmiotów w/w zastawu rejestrowego.

Przyznane przez ARiMR środki z tytułu zakończenia pierwszego etapu rozbudowy w wysokości 3 304 608,50 zł wpłynęły do Spółki 3 października 2014 roku.

26 marca 2014 roku PKO BP SA udzieliła na zlecenie Tarczyński S.A. bankowej gwarancji zapłaty do kwoty 2.000.000,00 zł na rzecz PKO BP Faktoring S.A. z siedzibą w Warszawie. Powyższa gwarancja dotyczy umowy faktoringowej nr 425/03/2014 z dnia 26 marca 2014 roku na stałe świadczenie przez PKO BP Faktoring S.A. na rzecz dostawców Tarczyński S.A. usług finansowych polegających na nabywaniu, administrowaniu i rozliczaniu wierzytelności wobec Tarczyński S.A. z tyt. sprzedaży dokonywanej przez jego dostawców. Gwarancja jest ważna do 30 marca 2015 roku.

28. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

Zdaniem Grupy na dzień 31 grudnia 2014 roku nie występują kwestie podatkowe, na które należałoby utworzyć rezerwy na rozpoznane i policzalne ryzyko podatkowe.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego w spółkach Grupy Kapitałowej nie toczą się żadne postępowania dotyczące rozliczeń publicznoprawnych.

29. Informacje o podmiotach powiązanych

29.1. Jednostka dominująca całej Grupy

Jednostka bezpośrednio dominująca i ostatecznie kontrolująca Grupę to Tarczyński S.A.

29.2. Podmioty o znaczącym wpływie na Grupę

Podmiotem dominującym całej Grupy Kapitałowej TARCZYŃSKI S.A. są Państwo Elżbieta i Jacek Tarczyńscy.

29.3. Jednostki współkontrolowane

Na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa nie posiada jednostek współkontrolowanych.

29.4. Wspólne przedsięwzięcie, w którym Spółka jest współnikiem

W latach sprawozdawczych 2014 oraz 2013 jednostka Dominująca, jak i jej Jednostka Zależna nie była zaangażowana w żadne wspólne przedsięwzięcia.

29.5. Pożyczki udzielone członkom Zarządu

W okresie do 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku Grupa nie udzielała pożyczek członkom Zarządu.

W okresie do 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2013 roku Grupa nie udzielała pożyczek członkom Zarządu.

29.6. Inne transakcje z udziałem członków Zarządu

W latach 2013 – 2014 członkowie Zarządu nie świadczyli usług dla Grupy.

29.7. Wynagrodzenie kadry kierowniczej

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Jednostka dominująca		
Zarząd jednostki	1 875 368,10	1 465 821,45
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	514 468,10	757 821,45
Świadczenia po okresie zatrudnienia	0,00	0,00
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	0,00	0,00
Inne - pełnienie funkcji	1 360 900,00	708 000,00
Rada Nadzorcza jednostki	385 200,07	381 932,47
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	217 200,07	213 932,47
Świadczenia po okresie zatrudnienia		
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	0,00	0,00
Inne - pełnienie funkcji	168 000,00	168 000,00
RAZEM	2 043 368,10	1 847 753,92
Jednostki zależne		
Zarząd jednostki	38 000,00	24 000,00
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	0,00	0,00
Świadczenia po okresie zatrudnienia	0,00	0,00
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	0,00	0,00
Inne - pełnienie funkcji	38 000,00	24 000,00
Rada Nadzorcza jednostki	0,00	0,00
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	0,00	0,00
Świadczenia po okresie zatrudnienia	0,00	0,00

Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	0,00	0,00
Inne - pełnienie funkcji	0,00	0,00
RAZEM	38 000,00	24 000,00

29.8. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Transakcje z jednostkami powiązanymi są dokonywane w oparciu o ceny rynkowe dostarczanych towarów, produktów lub usług oparte o koszt ich wytworzenia.

Transakcje między Grupą a jej jednostkami zależnymi będącymi stronami powiązanymi Spółki zostały wyeliminowane w trakcie konsolidacji i nie wykazano ich w niniejszej notce. Szczegółowe informacje o transakcjach między Grupą a pozostałymi stronami powiązanymi przedstawiono poniżej.

29.9. Nerozliczone salda zobowiązań/należności wynikające z transakcji z podmiotami powiązanymi

W okresie obrachunkowym nie ujęto kosztów z tytułu należności wątpliwych i zagrożonych wynikających z transakcji ze stronami powiązanymi.

Kwoty nieuregulowanych płatności nie są zabezpieczone i zostaną rozliczone w środkach pieniężnych. Ich saldo na koniec poszczególnych okresów zaprezentowano w poniższych tabelach.

Jednostka dominująca	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Powiązanie przez osobę lub bliskiego członka tej osoby		
Agro-Jet	111.716,05	280.232,33
Tarella	(20.786,09)	(29.571,20)
Fundacja Tarczyńskich	38.715,72	34.641,96
RAZEM	129.645,68	285.303,09
Transakcje z osobami sprawującymi kontrolę lub współkontrolę		
Jacek Tarczyński	0,00	47.979,00
Elżbieta Tarczyńska	0,00	0,00
RAZEM	0,00	47.979,00
Jednostka zależna	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Powiązanie przez osobę lub bliskiego członka tej osoby		
Agro-Jet	0,00	0,00
Tarella	0,00	0,00
Fundacja Tarczyńskich	26.445,00	19.065,00
RAZEM	26.445,00	12.572,45
Transakcje z osobami sprawującymi kontrolę lub współkontrolę		
Jacek Tarczyński	0,00	0,00
Elżbieta Tarczyńska	0,00	0,00
RAZEM	0,00	0,00

29.10. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Jednostka dominująca	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Koszty		
Powiązanie przez osobę lub bliskiego członka tej osoby		
Agro-Jet	791.902,96	571.396,27
Tarella	346.299,09	379.879,53
Fundacja Tarczyńskich	0,00	0,00
RAZEM	951.275,80	951.275,80
Jacek Tarczyński		0,00
Elżbieta Tarczyńska	202.051,18	136.022,07

RAZEM		136.022,07
Sprzedaż		
Powiązanie przez osobę lub bliskiego członka tej osoby		
Agro-Jet	340.350,29	338.750,61
Tarella	598,36	10.652,19
Fundacja Tarczyńskich	3.312	3.312,00
RAZEM		352.714,80
Transakcje z osobami sprawującymi kontrolę lub współkontrolę		
Jacek Tarczyński	0,00	0,00
Elżbieta Tarczyńska	0,00	0,00
RAZEM	0,00	6.953,42

Jednostka zależna	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Koszty		
Powiązanie przez osobę lub bliskiego członka tej osoby		
Agro-Jet	8.948,04	8.889,56
Tarella	0,00	0,00
Fundacja Tarczyńskich	0,00	0,00
RAZEM	8.948,04	8.889,56
Transakcje z osobami sprawującymi kontrolę lub współkontrolę		
Jacek Tarczyński	0,00	0,00
Elżbieta Tarczyńska	0,00	0,00
RAZEM	0,00	0,00
Sprzedaż		
Powiązanie przez osobę lub bliskiego członka tej osoby		
Agro-Jet	0,00	0,00
Tarella	0,00	0,00
Fundacja Tarczyńskich	6.000,00	6.000,00
RAZEM	6.000,00	6.000,00
Transakcje z osobami sprawującymi kontrolę lub współkontrolę		
Jacek Tarczyński	0,00	0,00
Elżbieta Tarczyńska	0,00	0,00
RAZEM	0,00	0,00

30. Instrumenty finansowe

30.1. Wartość bilansowa i wartość godziwa klas instrumentów finansowych

Kategorie i klasy aktywów finansowych	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	80 000,000	80 000,00
Udziały i akcje	80 000,00	80 000,00
Pożyczki i należności	57 692 563,02	46 364 170,29
Należności z tytułu dostaw i usług	57 692 563,02	46 364 170,29
Pożyczki	0,00	0,00
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	8 253 776,26	23 314 700,57
Razem aktywa finansowe	66 026 339,28	69 758 870,86

Kategorie i klasy zobowiązań finansowych	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	0,00	181 057,20
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	149 309 984,58	142 490 327,81
Kredyty i pożyczki	95 958 266,07	87 417 955,12

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	53 351 718,51	55 072 372,69
Zobowiązania z tytułu gwarancji, faktoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	63 071 292,56	33 862 934,90
Zobowiązania z tytułu leasingu	38 298 572,24	29 655 259,47
Zobowiązania z tytułu faktoringu	24 772 720,32	4 207 675,43
Instrumenty pochodne zabezpieczające	1 531 573,90	317 553,66
Razem zobowiązania finansowe	213 912 851,04	176 851 873,57

Wartość godziwa instrumentów finansowych, jakie Grupa Kapitałowa posiadała na dzień 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2013 roku, nie odbiegała istotnie od wartości prezentowanej w sprawozdaniach finansowych za poszczególne lata z następujących powodów:

- w odniesieniu do instrumentów krótkoterminowych ewentualny efekt dyskonta nie jest istotny;
- instrumenty te dotyczą transakcji zawieranych na warunkach rynkowych;
- w odniesieniu do udziałów i akcji niebędących przedmiotem obrotu na aktywnych rynkach, ich wartość bilansowa została ustalona z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości tam, gdzie było to konieczne i stanowi przybliżenie wartości godziwej.

Wartość godziwa kredytów, pożyczek i zobowiązań z tytułu leasingu finansowego równa jest wartości przyszłych przepływów zdyskontowanych bieżącą rynkową stopą procentową.

30.2. Analiza poziomów wartości godziwej

Poniższe tabele przedstawiają analizę zobowiązań finansowych Spółki, które po początkowym ujęciu wyceniane są w wartości godziwej, pogrupowanych w Poziomy 1-3 w zależności od stopnia obserwowalności danych źródłowych wykorzystywanych do wyceny wartości godziwej.

Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	RAZEM
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez wynik finansowy	0,00	0,00	0,00	0,00
instrumenty pochodne	0,00	0,00	0,00	0,00
Zabezpieczające instrumenty pochodne	0,00	(1 531 573,90)	0,00	(1 531 573,90)
RAZEM	0,00	(1 531 573,90)	0,00	(1 531 573,90)

Rok zakończony 31 grudnia 2013 roku

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	RAZEM
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez wynik finansowy	0,00	(181 057,20)	0,00	(181 057,20)
instrumenty pochodne	0,00	(181 057,20)	0,00	(181 057,20)
Zabezpieczające instrumenty pochodne	0,00	(317 553,66)	0,00	(317 553,66)
RAZEM	0,00	(498 610,86)	0,00	(498 610,86)

W latach zakończonych 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2013 roku nie wystąpiły przesunięcia pomiędzy Poziomem 1 i Poziomem 2 hierarchii pomiaru wartości godziwej oraz nie nastąpiły przesunięcia z/do Poziomu 3.

30.3. Charakterystyka instrumentów pochodnych

Na dzień 31 grudnia 2014 i 2013 roku większość portfela instrumentów pochodnych Grupy stanowiły instrumenty finansowe, dla których nie istnieje aktywny rynek tj. transakcje swap zabezpieczające ryzyko stopy procentowej oraz ryzyko walutowe. W celu wyceny tych instrumentów Grupa stosuje standardowe techniki wyceny, w których podstawą do kalkulacji czynników dyskontowych są obowiązujące na dzień wyceny rynkowe krzywe zerokuponowe. Wartość godziwa jest obliczana na podstawie bieżącej wartości netto przyszłych przepływów pieniężnych związanych z tymi instrumentami finansowymi, kwotowanych rynkowych terminowych stóp procentowych, kwotowanych rynkowych terminowych kursów wymiany walut lub jeżeli kwotowane rynkowe terminowe kursy wymiany walut nie są dostępne, na podstawie kursów terminowych obliczanych w oparciu o bieżące kursy walutowe z wykorzystaniem metody parytetu stóp procentowych.

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013	Wartość nominalna	Wycena przez	Data zakończenia transakcji
Instrumenty pochodne zabezpieczające przepływy pieniężne	(1 531 573,90)	(317 553,66)			
Transakcja typu IRS	(1 531 573,90)	(317 553,66)	54 750 tys. zł	kapitał	2016,2018,2024
Instrumenty przeznaczone do obrotu	0,00	(181 057,20)			
Transakcja typu Forward 2013	0,00	(181 057,20)	3 435 EUR	wynik	styczeń 2014
Razem instrumenty pochodne	(1 531 573,90)	(498 610,86)			
w tym długoterminowe					
w tym krótkoterminowe	(1 531 573,90)	(498 610,86)			

W roku 2014 nie było konieczności ujmowania w rachunku zysków i strat kwot z tytułu nieefektywności zabezpieczeń.

Wszystkie podmioty, z którymi Grupa zawiera transakcje pochodne, działają w sektorze finansowym. Są to polskie banki posiadające wysoki rating finansowy, a także dysponujące odpowiednią wysokością kapitału własnego oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową.

Grupa zabezpiecza za pomocą pochodnych instrumentów finansowych głównie ryzyko walutowe związane z zakupami surowców w walutach obcych oraz ryzyko zmiany stóp procentowych związane z posiadanym zadłużeniem z tytułu kredytów oraz umów leasingu finansowego.

Ryzyko kursu walutowego związane z zakupami surowców w EUR zabezpieczane jest walutowymi kontraktami terminowymi (forward).

30.4. Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa zawiera liczne transakcje terminowe w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem walutowym oraz ryzykiem stopy procentowej. Instrumenty pochodne używane przez Grupę to swapy procentowe oraz walutowe kontrakty forward.

Pewne instrumenty pochodne używane przez Grupę są klasyfikowane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych. Grupa stosuje zasady rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych pozwala wyeliminować zmienność w przyszłych przepływach pieniężnych wynikającą z danego ryzyka, która mogłaby wpływać na rachunek zysków i strat.

Zgodnie z polityką Grupy, instrumenty pochodne używane są wyłącznie jako narzędzie do zabezpieczania przed ryzykiem finansowym i nie są wykorzystywane do celów spekulacyjnych. Niemniej jednak niektóre transakcje terminowe zawarte przez Grupę są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, ponieważ nie spełniają wszystkich wymagań rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSR 39 i zasady rachunkowości zabezpieczeń nie są stosowane w ich przypadku. Instrumenty pochodne klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu są traktowane przez Grupę jako zabezpieczenie operacyjne, ponieważ ekonomicznie zabezpieczają Grupę przed ryzykiem walutowym.

Szczegółowe informacje o instrumentach pochodnych wykorzystywanych przez Grupę, wraz z opisem powiązań zabezpieczających, znajdują się w Nocie 31.

30.5. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku

	Pożyczki i należności	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania z tytułu gwarancji, leasingu, faktoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Razem
Dywidendy i udziały w zyskach	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Przychody/koszty z tytułu odsetek	0,00	14 407,76	0,00	0,00	(3 220 915,39)	(2 244 560,59)	(466 337,81)	(5 917 406,03)
Różnice kursowe zrealizowane	0,00	15 272,48	(165 382,48)	0,00	0,00	0,00	0,00	(150 110,00)
Różnice kursowe niezrealizowane	29 967,27	48 595,15	(336 116,79)	0,00	0,00	0,00	0,00	(257 554,37)
Odpisy aktualizujące	(246 858,09)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	(246 858,09)
Utworzenie odpisów aktualizujących	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zysk/strata ze zbycia inwestycji	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wycena do wartości godziwej	0,00	0,00	0,00	181 057,20	0,00	0,00	0,00	181 057,20
Zysk/strata netto	(216 890,82)	78 275,39	(501 499,27)	181 057,20	(3 220 915,39)	(2 244 560,59)	(466 337,81)	(6 390 871,29)

Rok zakończony 31 grudnia 2013 roku

	Pożyczki i należności	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania z tytułu gwarancji, leasingu, faktoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Razem
Dywidendy i udziały w zyskach	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Przychody/koszty z tytułu odsetek	0,00	90 885,45	0,00	0,00	(3 350 411,92)	(1 436 286,49)	(190 987,38)	(4 886 800,34)
Różnice kursowe zrealizowane	0,00	65 608,88	(325 572,19)	0,00	0,00	0,00	0,00	(259 963,31)
Różnice kursowe niezrealizowane	838,86	(3 665,39)	70 129,83	0,00	0,00	0,00	0,00	67.303,30
Odpisy aktualizujące	420 373,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	420 373,83
Utworzenie odpisów aktualizujących	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zysk/strata ze zbycia inwestycji	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wycena do wartości godziwej	0,00	0,00	0,00	(50 543,70)	0,00	0,00	0,00	(50.543,70)
Zysk/strata netto	421 212,69	152 828,94	(255 442,36)	(50 543,70)	(3 350 411,92)	(1 436 286,49)	(190 987,38)	(4 709 630,22)

30.6. Opis istotnych pozycji w ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych

30.6.1 Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

30.6.1.1 Kredyty i pożyczki

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według stanu na 31 grudnia 2014 roku

Kredytodawca	Rodzaj kredytu	Kwota kredytu (limit)	Waluta kredytu	Stopa %	Wartość kredytów na dzień bilansowy	Z tego o terminie spłaty:		Ostateczny termin spłaty	Rodzaj Zabezpieczenia
						poniżej 1 roku	powyżej 1 roku		
PKO BP SA	Kredyt wielocelowy	18 000 000,00	PLN	zmienna	15 651 329,16	0,00	15 651 329,16	2016-06-26	wksel własny in blanco umowne prawo potrącenia wierzytelności PKO BP SA z rachunku bankowego hipoteka kaucyjna umowna hipoteka umowna przelew wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia nieruchomości zastaw rejestrowy na środkach trwałych, maszynach i urządzeniach przelew wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia przedmiotów zastawu rejestrowego
PKO BP SA	Kredyt Obrotowy	4 000 000,00	PLN	zmienna	1 754 368,73	1 754 368,73	0,00	2015-08-25	wksel własny in blanco umowne prawo potrącenia wierzytelności PKO BP SA z rachunku bankowego hipoteka umowna przelew wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia nieruchomości zastaw rejestrowy na środkach trwałych, maszynach i urządzeniach przelew wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia przedmiotów zastawu rejestrowego
Bank Zachodni WBK S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	21 300 000,00	PLN	zmienna	15 687 524,15	15 687 524,15	0,00	2015-04-30	pełnomocnictwo do obciążania rachunków hipoteka łączna umowna przelew wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia Nieruchomości

									przelew wierzytelności z kontraktów handlowych
									wksel własny in blanco
Bank Zachodni WBK S.A.	Kredyt Obrotowy	4 000 000,00	PLN	zmienna	4 000 000,00	0,00	4 000 000,00	2016-04-30	pełnomocnictwo do obciążania rachunków hipoteka umowna łączna przelew wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia Nieruchomości
									przelew wierzytelności z kontraktów handlowych
									wksel własny in blanco
Bank Zachodni WBK S.A.	Kredyt Obrotowy	3 000 000,00	PLN	zmienna	3 000 000,00	3 000 000,00	0,00	2015-09-30	hipoteka umowna łączna przelew wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia budynków i budowli
									wksel własny in blanco
PKO BP SA	Kredyt inwestycyjny	62 000 000,00	PLN	zmienna	16 985 000,00	4 020 000,00	12 965 000,00	2019-02-28	hipoteka umowna hipoteka kaucyjna przelew wierzytelności z umowy ubezpieczenia nieruchomości
									depozyt na rezerwowym rachunku obsługi zadłużenia
									pełnomocnictwo do rachunków bankowych oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji
PKO BP SA	Kredyt inwestycyjny	10 800 000,00	PLN	zmienna	6 300 000,00	1 080 000,00	5 220 000,00	2020-10-04	wksel własny in blanco umowne prawo potrącenia wierzytelności PKO BP SA z rachunku bankowego
									hipoteka umowna przelew wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia nieruchomości
PKO BP SA	Kredyt inwestycyjny	24 500 000,00	PLN	zmienna	11 627 690,04	1 338 000,00	10 289 690,04	2024-08-25	wksel własny in blanco umowne prawo potrącenia wierzytelności PKO BP SA z rachunku bankowego
									hipoteka umowna przelew wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia nieruchomości

									cesja z umowy o dofinansowanie z funduszy z UE
Bank Zachodni WBK S.A.	Kredyt Inwestycyjny	25 000 000,00	PLN	zmienna	14 368 400,00	3 756 000,00	10 612 400,00	2018-09-30	pełnomocnictwo do obciążania rachunków hipoteka umowna zastaw rejestrowy oraz zastaw finansowy na akcjach spółki weksel własny in blanco
Bank Zachodni WBK S.A.	Kredyt inwestycyjny	8 000 000,00	PLN	zmienna	6 219 852,06	1 777 800,00	4 442 052,06	2018-06-30	pełnomocnictwo do obciążania rachunków hipoteka umowna łączna przelew wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia budynków i budowli weksel własny in blanco
mBank	Kredyt inwestycyjny	1 400 000,00	PLN	zmienna	1 054 916,47	262 800,00	792 116,47	2018-12-10	Zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach przelew wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia przedmiotów zastawu rejestrowego
Razem					96 649 081	32 676 493	63 972 588		
					Prowizja rozliczana efektywną stopą procentową	(690 815)	(374 268)	(316 547)	
					Razem wartość bilansowa kredytów	95 958 266	32 302 225	63 656 041	

Zaciągnięte kredyty i pożyczki według stanu na 31 grudnia 2013 roku

Kredytodawca	Rodzaj kredytu	Kwota kredytu (limit)	Waluta kredytu	Stopa %	Wartość kredytów na dzień bilansowy	Z tego o terminie spłaty:		Ostateczny termin spłaty	Zabezpieczenia
						poniżej 1 roku	powyżej 1 roku		
PKO BP S.A.	Kredyt wielocelowy	18.000.000,00	PLN	zmienna	13.809.502,28	13.809.502,28	0,00	2014-06-26	weksel własny in blanco klauzula potrącenia z rachunku bieżącego hipoteka kaucyjna umowna hipoteka umowna łączna cesja praw z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości
PKO BP S.A.	Kredyt na finansowanie inwestycji Ujeździec Mały	62.000.000,00	PLN	zmienna	21.005.000,00	4.020.000,00	16.985.000,00	2019-02-28	hipoteka umowna na nieruchomości hipoteka kaucyjna na nieruchomości przelew wierzytelności z umowy ubezpieczenia ww. nieruchomości od zdarzeń losowych, pełnomocnictwo do rachunków bankowych oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji
ING BANK Śląski	Kredyt inwestycyjny	2.500.000,00	PLN	zmienna	445.577,50	445.577,50	0,00	2014-01-13*	Zastaw rejestrowy na maszynach Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej maszyn
ING BANK Śląski	Kredyt inwestycyjny	2.430.000,00	PLN	zmienna	870.368,76	486.000,00	384.368,76	2014-01-13**	Zastaw rejestrowy na maszynach Cesja z praw polisy ubezpieczeniowej maszyn
PKO BP S.A.	Kredyt na finansowanie inwestycji	10.800.000,00	PLN	zmienna	7.380.000,00	1.080.000,00	6.300.000,00	2020-10-04	weksel własny in blanco Hipoteka zwykła Hipoteka kaucyjna Zastaw rejestrowy na środkach trwałych, maszynach i urządzeniach Przelew wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia nieruchomości Przelew wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia przedmiotów zastawu rejestrowego przelew wierzytelności z kontraktów handlowych
Bank Zachodni WBK S.A.	Kredyt inwestycyjny	25.000.000,00	PLN	zmienna	17.811.400,00	3.571.200,00	14.240.200,00	2018-09-30	pełnomocnictwo do obciążania rachunków hipoteka umowna

									zastaw rejestrowy oraz zastaw finansowy na akcjach spółki Kredytobiorcy należących do Zastawcy	
									weksel własny in blanco	
									pełnomocnictwo do obciążania rachunków	
									hipoteka łączna umowna	
									przelew wierzytelności, z tytułu umowy ubezpieczenia	
									nieruchomości	
									przelew wierzytelności z kontraktów	
									weksel własny in blanco	
									pełnomocnictwo do obciążania rachunków	
									hipoteka umowna łączna	
									przelew wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia budynków i	
									budowli na nieruchomości	
									weksel własny in blanco	
									pełnomocnictwo do obciążania rachunków	
									hipoteka łączna umowna	
									przelew wierzytelności, z tytułu umowy ubezpieczenia	
									nieruchomości	
									przelew wierzytelności z kontraktów	
									weksel własny in blanco	
Bank Zachodni WBK S.A.	Kredyt wielocelowy	21.300.000,00	PLN	zmienna	15.657.269,12	15.657.269,12	0,00	2014-04-30		
Bank Zachodni WBK S.A.	Kredyt inwestycyjny	8.000.000,00	PLN	zmienna	7.371.340,96	1.777.800,00	5.593.540,96	2018-06-30		
Bank Zachodni WBK S.A.	Kredyt Obrotowy	4.000.000,00	PLN	zmienna	4.000.000,00		4.000.000,00	2016-04-30		
Razem					88.350.458,62	40.847.348,90	47.503.109,72			
Prowizja rozliczana efektywną stopą procentową					-932.503,50	-385.073,36	-547.430,14			
Razem wartość bilansowa kredytów					87.417.955,12	40.462.275,54	46.955.679,58			

* data ostatecznej spłaty wynikająca z umowy to 31.03.2015r

** data ostatecznej spłaty wynikająca z umowy to 06.04.2016r

30.6.2 Naruszenie postanowień umowy kredytowej

W okresie od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku nie wystąpiły naruszenia postanowień umów kredytowych zawartych przez podmioty należące do Grupy Kapitałowej.

30.6.3 Zabezpieczenie spłaty zobowiązań

W celu zabezpieczenia spłaty zobowiązań Grupa stosuje wiele form zabezpieczeń. Do najpowszechniejszych należą hipoteki, zastawy rejestrowe, przewłaszczenia na innych rzeczowych aktywach trwałych, ale również na należnościach.

Wartość bilansową składników majątku stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań na poszczególne dni bilansowe przedstawia poniższa tabela.

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Nieruchomości	68 472 428,15	56 321 229,04
Urządzenia techniczne i maszyny	41 228 084,85	35 437 264,95
Należności z tytułu dostaw i usług	65 000 000,00	60 000 000,00
RAZEM wartość aktywów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań	174 700 513,00	151 758 493,99

31. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Spółki z Grupy Kapitałowej świadomie i w sposób odpowiedzialny zarządzają ryzykiem finansowym w oparciu o opracowane i przyjęte do stosowania polityki zarządzania ryzykiem finansowym. Całościowe i spójne z procesami biznesowymi zarządzanie ryzykiem pozwala na identyfikowanie i zarządzanie zależnościami pomiędzy ponoszonym ryzykiem a poziomem możliwego do osiągnięcia dochodu. Intencją zarządzających ryzykiem w spółkach Grupy nie jest całkowita eliminacja zagrożeń wynikających ze zmian zidentyfikowanych i monitorowanych czynników ryzyka, lecz to, by zagrożenia te nie przekraczały ustalonych i zatwierdzonych wcześniej bezpiecznych poziomów.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem finansowym jest takie nim zarządzanie, aby maksymalnie ograniczyć wrażliwość przepływów finansowych Grupy na zmieniające się czynniki ryzyka finansowego oraz minimalizacja kosztów finansowych i kosztów zabezpieczenia w ramach przeprowadzanych transakcji z wykorzystaniem instrumentów pochodnych.

Poza instrumentami pochodnymi, do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe i pożyczki, umowy leasingu finansowego i umowy dzierżawy z opcją zakupu, środki pieniężne i lokaty. Głównym celem wykorzystania tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność jednostek z Grupy Kapitałowej. Grupa, ze względu na charakter swoich procesów biznesowych, posiada i wykorzystuje również inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Grupa zawiera również transakcje z udziałem instrumentów pochodnych, przede wszystkim kontrakty na walutowe kontrakty terminowe typu forward. Celem tych transakcji jest ciągłe zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności Grupy oraz wynikającym z używanych przez nią źródeł finansowania.

Zasadą stosowaną przez spółki z Grupy obecnie i przez cały okres objęty niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Przyjęto, iż zarządzanie ryzykiem jest odpowiedzialnością każdego pracownika. Zarządy weryfikują, uzgadniają i zatwierdzają zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka, pracownicy znają ryzyka występujące w ich obszarach działalności i czują się odpowiedzialni za zarządzanie ryzykiem. Spółki z Grupy monitorują również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

31.1. Ryzyko stopy procentowej

Grupa narażona jest na ryzyko zmian stóp procentowych w związku z pozyskiwaniem kapitałów oprocentowanych zmienną stopą procentową. Spółki Grupy są również narażone na materializację ryzyka związanego z utraconymi korzyściami w związku ze spadkiem stóp procentowych, w przypadku zadłużenia o stałym oprocentowaniu.

W poniższych tabelach przedstawione zostały wartości bilansowe instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

Oprocentowanie zmienne

Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku						
Instrumenty finansowe	< 1 rok	1-2 lata	2-3 lata	3-5 lat	<5lat	Ogółem
Zobowiązania finansowe						
Kredyty i pożyczki udzielone na warunkach rynkowych	16 988 968,73	16 234 600,00	12 234 600,00	10 691 368,53	9 160 690,04	65 310 227,30
Kredyty w rachunku bieżącym udzielone n warunkach rynkowych	15 687 524,15	15 651 329,16	0,00	0,00	0,00	31 338 853,31
RAZEM	32 676 492,88	31 885 929,16	12 234 600,00	10 691 368,53	9 160 690,04	96 649 080,61

Rok zakończony 31 grudnia 2013 roku						
Instrumenty finansowe	< 1 rok	1-2 lata	2-3 lata	3-5 lat	<5lat	Ogółem
Zobowiązania finansowe						
Kredyty i pożyczki udzielone na warunkach rynkowych	11 380 577,50	10 833 368,76	10 449 000,00	23 335 740,96	2 885 000,00	58 883 687,22
Kredyty w rachunku bieżącym udzielone n warunkach rynkowych	29 466 771,40	0,00	0,00	0,00	0,00	29 466 771,40
RAZEM	40 847 348,90	10 833 368,76	10 449 000,00	23 335 740,96	2 885 000,00	88 350 458,62

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Pozostałe instrumenty finansowe Grupy, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej. Dla istotnych instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu w celu zabezpieczenia ryzyka zmiany stóp procentowych Spółka zawarła w 2014 roku umowy zamiany stopy zmiennej na stałą (umowy IRS).

31.2. Ryzyko walutowe

Spółki z Grupy Kapitałowej narażone są na zmiany kursów walutowych EUR/PLN i GBP/PLN, przede wszystkim w związku z transakcjami związanymi z zakupem surowców od podmiotów zagranicznych. Polityka zabezpieczenia Spółki przed ryzykiem walutowym, minimalizująca wpływ wahań kursów walutowych, jest ustalana okresowo. Akceptowalny poziom ekspozycji walutowej jest wynikiem analizy ryzyka dla otwartej pozycji w danej walucie przy uwzględnieniu oczekiwań rynków finansowych co do kształtowania się kursów walutowych w określonej perspektywie czasu.

W ramach obowiązującej polityki zabezpieczeń, Spółka zabezpiecza ryzyko walutowe wykorzystując walutowe kontrakty forward, które pozwalają zamienić kwotę kapitału denominowanego w walucie obcej na kwotę wyrażoną w złotych. W efekcie zastosowania kontraktów forward, zmienność kursów walutowych ma ograniczony wpływ na zyski/straty okresu.

Poniższe tabele prezentują ekspozycję Grupy na ryzyko walutowe w podziale na poszczególne klasy instrumentów finansowych w latach 2013–2014.

Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku

	Łącznie wartość bilansowa w PLN	EUR		GBP		USD	
		w walucie	w PLN	w walucie	w PLN	w walucie	w PLN
Aktywa finansowe							
Należności z tytułu dostaw i usług	57 692 563,02	595 774,74	2 539 370,67	9 526,40	52 059,87	0,00	0,00
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	8 253 776,26	1 001 134,41	4 267 135,20	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem	65 946 339,28	1 596 909,15	6 806 505,87	9 526,40	52 059,87	0,00	0,00
Zobowiązania finansowe							
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(53 351 718,51)	2 839 628,13	12 103 346,98	0,00	0,00	13 583,00	47 638,30
Razem	(53 351 718,51)	2 839 628,13	12 103 346,98	0,00	0,00	13 583,00	47 638,30
Pozycja walutowa netto	12 594 620,77	4 436 537,28	18 909 852,85	9 526,40	52 059,87	13 583,00	47 638,30

Rok zakończony 31 grudnia 2013 roku

	Łącznie wartość bilansowa w PLN	EUR		GBP	
		w walucie	w PLN	w walucie	w PLN
Aktywa finansowe					
Należności z tytułu dostaw i usług	46.364.170,29	191.982,72	796.190,74	15.189,48	75.686,14
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	23.314.700,57	260.755,59	1.081.405,58	0,00	0,00
Razem	69.678.870,86	452.738,31	1.877.596,32	15.189,48	75.686,14
Zobowiązania finansowe					
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(55.072.372,69)	(3.571.908,80)	(14.813.420,18)	0,00	0,00
Razem	(55.072.372,69)	(3.571.908,80)	(14.813.420,18)	0,00	0,00
Pozycja walutowa netto	14.606.498,17	(3.119.170,49)	(12.935.823,86)	15.189,48	75.686,14

31.3. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest związane z potencjalnym zdarzeniem kredytowym, które może zmaterializować się w postaci następujących czynników: niewypłacalności kontrahenta, częściowej spłaty należności, istotnego opóźnienia w spłacie należności lub innego nieprzewidzianego odstępstwa od warunków kontraktowych.

Spółki Grupy zawierają transakcje wyłącznie z wiarygodnymi podmiotami o dobrej zdolności kredytowej.

Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom weryfikacji. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalności należności jest nieznaczne.

W Grupie nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego związane z działalnością podstawową.

W odniesieniu do aktywów finansowych ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów.

31.3.1 Należności z tytułu dostaw i usług

Należności z tytułu dostaw i usług dotyczą głównie należności z tytułu sprzedaży wyrobów gotowych oraz towarów. Dzięki bieżącej kontroli należności handlowych nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym.

Grupa zarządza ryzykiem kredytowym wobec kontrahentów głównie poprzez stosowanie następujących mechanizmów oraz technik:

- ocenę standingu finansowego kontrahentów wraz z nadawaniem limitów kredytowych;
- wymaganie określonych zabezpieczeń kredytowych od klientów o słabym standingu finansowym;
- standaryzację zapisów umownych z zakresu ryzyka kredytowego i standaryzacja zabezpieczeń kredytowych;
- system bieżącego monitoringu płatności i system wczesnej windykacji;
- systematyczny pomiar ryzyka kredytowego wynikający z prowadzonej działalności handlowej;
- bieżące monitorowanie kondycji finansowej kontrahenta, współpraca z wywiadowcami gospodarczymi i firmami windykacyjnymi.

31.3.2 Lokaty, depozyty, środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Zarządzanie ryzykiem kredytowym związanym ze środkami pieniężnymi Grupa realizuje poprzez dywersyfikację banków, w których lokowane są nadwyżki środków pieniężnych. Wszystkie podmioty, z którymi Grupa zawiera transakcje depozytowe, działają w sektorze finansowym. Są to wyłącznie banki zarejestrowane w Polsce bądź działające w Polsce w formie oddziałów banków zagranicznych, posiadających rating na wysokim poziomie, a także dysponujące odpowiednim kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową.

31.3.3 Odpisy aktualizujące i wiekowanie należności z tytułu dostaw i usług

Na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku odpisem aktualizującym objęte były należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności. Zmiana stanu odpisów aktualizujących w poszczególnych latach została zaprezentowana w poniższej tabeli.

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	(1 108 231,83)	(1 711 000,66)
Utworzenie odpisów aktualizacyjnych w ciężar kosztów operacyjnych	(423 082,96)	0,00
Rozwiązanie w ciężar pozostałych przychodów operacyjnych	176 224,87	602 768,83
Wykorzystanie odpisów aktualizujących	0,00	0,00
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	(1 355 089,92)	(1 108 231,83)
Wartość pozycji przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	59 047 652,94	47 472 402,12
Wartość pozycji netto (wartość bilansowa)	57 692 563,02	46 364 170,29

Ustalając utratę wartości aktywów, Grupa wzięła pod uwagę czynniki, które zostały opisane w nocie 9 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Grupa nie posiada istotnych pozycji, które na dzień bilansowy byłyby nieściągalne, lecz nieobjęte odpisem aktualizującym. Poniżej przedstawiono analizę wiekową należności z tytułu dostaw i usług, uwzględniającą odpisy z tytułu utraty wartości.

Wiekowanie należności z tytułu dostaw i usług według stanu na 31 grudnia 2014 roku oraz na 31 grudnia 2013 roku przedstawiono poniżej.

Wiekowanie należności z tytułu dostaw i usług według stanu na 31 grudnia 2014 roku

	Nie przeterminowane	Przeterminowane			
		< 90 dni	90-180 dni	180-360 dni	>360 dni
Przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	41 965 558,28	15 325 643,80	325 399,93	151 922,03	1 279 128,90
Odpisy aktualizujące	0,00	0,00	0,00	(75 961,02)	(1 279 128,90)
Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego	41 965 558,28	15 325 643,80	325 399,93	75 961,01	0,00

Wiekowanie należności z tytułu dostaw i usług według stanu na 31 grudnia 2013 roku

	Nie przeterminowane	Przeterminowane			
		< 90 dni	90-180 dni	180-360 dni	>360 dni
Przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	36 579 266,22	9 524 610,80	260 293,27	0,00	1 108 231,83
Odpisy aktualizujące		0,00	0,00	0,00	(1 108 231,83)
Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego	36 579 266,22	9 524 610,80	260 293,27	0,00	0,00

31.4. Ryzyko związane z płynnością

Polityka zarządzania ryzykiem utraty płynności finansowej w Grupie, polega na zapewnieniu środków finansowych niezbędnych do wywiązywania się Spółki ze zobowiązań finansowych i inwestycyjnych przy wykorzystaniu najbardziej atrakcyjnych źródeł finansowania. Zarządzanie płynnością Spółki koncentruje się na szczegółowej analizie, planowaniu i podjęciu odpowiednich działań w obszarach: inwestycji w aktywa trwałe, kapitału pracującego, zadłużenia finansowego netto.

Grupa utrzymuje równowagę pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, umowy leasingu finansowego oraz umowy dzierżawy z opcją zakupu. Takie wykorzystanie źródeł finansowania pozwala na zarządzanie ryzykiem płynności i skutecznie minimalizuje jego negatywne skutki materializacji.

Poniżej przedstawiono analizę wymagalności i zapadalności instrumentów finansowych Grupy na dzień 31 grudnia 2014 i 31 grudnia 2013.

Instrumenty finansowe według stanu na 31 grudnia 2014 roku

	Razem	<6 miesięcy	6-12 miesięcy	1-2 lata	2-5 lat	>5 lat
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	8 253 776,26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Należności z tytułu dostaw i usług- wartość netto	57 692 563,02	57 616 602,01	75 961,01	0,00	0,00	0,00
Udzielone pożyczki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kredyty bankowe *	96 649 080,61	16 338 246,44	16 338 246,44	31 885 929,16	22 925 968,53	9 160 690,04
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(38 303 356,53)	(4 625 378,84)	(4 625 378,84)	(14 526 299,43)	(14 526 299,43)	0,00
Kredyty bankowe w rachunku bieżącym*	31 338 853,31	7 843 762,08	7 843 762,08	15 651 329,16	0,00	0,00
Zobowiązania z tytułu dostaw robót i usług	53 351 718,51	53 351 718,51	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem instrumenty finansowe	208 982 635,18	130 524 950,20	19 632 590,69	33 010 958,89	8 399 669,10	9 160 690,04
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zabezpieczające instrumenty pochodne	(1 531 573,90)	(1 531 573,90)	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem instrumenty pochodne	(1 531 573,90)	(1 531 573,90)	0,00	0,00	0,00	0,00

* wartość kredytów bankowych wykazana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej pomniejszona jest o koszty prowizji

Instrumenty finansowe według stanu na 31 grudnia 2013 roku

	Razem	<6 miesięcy	6-12 miesięcy	1-2 lata	2-5 lat	>5 lat
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	23.314.700,57	23.314.700,57	0,00	0,00	0,00	0,00
Należności z tytułu dostaw i usług- wartość netto	46.364.170,29	46.364.170,29	0,00	0,00	0,00	0,00
Udzielone pożyczki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kredyty bankowe *	(58.883.687,22)	(5.690.288,75)	(5.690.288,75)	(10.833.368,76)	(33.784.740,96)	(2.885.000,00)
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(29.655.259,47)	(3.528.507,04)	(3.528.507,04)	(11.220.715,85)	(11.377.529,56)	0,00
Kredyty bankowe w rachunku bieżącym*	(29.466.771,40)	(29.466.771,40)	(29.466.771,40)	0,00	0,00	0,00
Zobowiązania z tytułu dostaw robót i usług	(55.072.372,69)	(55.072.372,69)	0,00	0,00	0,00	0,00
Zobowiązania inwestycyjne	(6.138.731,12)	(6.138.731,12)	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem instrumenty finansowe	(109.537.951,04)	(30.217.800,14)	(38.685.567,19)	(22.054.084,61)	(45.162.270,52)	(2.885.000,00)
Instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu	(181.057,20)	(181.057,20)	0,00	0,00	0,00	0,00
Zabezpieczające instrumenty pochodne	(317.553,66)	(317.553,66)	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem instrumenty pochodne	(498.610,86)	(498.610,86)	0,00	0,00	0,00	0,00

* wartość kredytów bankowych wykazana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej pomniejszona jest o koszty prowizji

31.5. Ryzyko rynkowe – analiza wrażliwości

Grupa identyfikuje następujące główne rodzaje ryzyka rynkowego, na które jest narażona:

- ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko walutowe.

Obecnie Grupa Kapitałowa narażona jest głównie na działanie czynników ryzyka zmian kursu walutowego EUR/PLN. Ponadto Grupa narażona jest na zmiany referencyjnych stóp procentowych dla waluty PLN.

Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany czynników ryzyka rynkowego Grupa Kapitałowa wykorzystuje metodę analizy scenariuszowej. Grupa wykorzystuje scenariusze eksperckie odzwierciedlające subiektywną ocenę Grupy odnośnie kształtowania się pojedynczych czynników ryzyka rynkowego w przyszłości.

Prezentowane w niniejszym punkcie analizy scenariuszowe mają na celu analizę wpływu zmian czynników ryzyka rynkowego na wyniki finansowe Grupy. Przedmiotem analizy zostały objęte wyłącznie te pozycje, które spełniają definicję instrumentów finansowych zgodnie z MSSF.

Potencjalne możliwe zmiany kursów walutowych są określone w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego i zostały obliczone na podstawie zmiany kursów o +/- 5%.

W analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Grupa stosuje równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalną możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego. Dla celów analizy wrażliwości na ryzyko zmian stóp procentowych wykorzystano średnie poziomy referencyjnych stóp procentowych w danym roku. Skala potencjalnych zmian stóp procentowych została określona na poziomie +/- 0,5 pp.

W przypadku analizy wrażliwości na zmiany stóp procentowych efekt zmian czynników ryzyka został odniesiony do wartości przychodów/kosztów odsetkowych dla instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz do wartości godziwej na datę bilansową instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu wycenianych do wartości godziwej.

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości dla każdego rodzaju ryzyka rynkowego, na które Grupa jest narażona na dzień bilansowy, pokazując, jaki wpływ na wynik finansowy brutto miałyby potencjalnie możliwe zmiany poszczególnych czynników ryzyka według klas aktywów i zobowiązań finansowych.

31.5.1 Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe

Do pomiaru ryzyka walutowego Grupa wykorzystuje analizę wrażliwości. W tabeli poniżej zaprezentowane zostały główne ekspozycje walutowe Grupy oraz potencjalne zyski/straty kursowe na tych ekspozycjach będące wynikiem hipotetycznej pięcioprocentowej aprecjacji/deprecjacji złotego względem innych walut, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych zostały wyłączone z analizy.

Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku

Klasy instrumentów finansowych	Wartość bilansowa w PLN	Wartość narażona na ryzyko	kurs EUR/PLN +5%		kurs EUR/PLN -5%	
			Wynik finansowy	Kapitały	Wynik finansowy	Kapitały
Należności z tytułu dostaw i usług	57 692 563,02	2 591 430,55	129 571,53	0,00	(129 571,53)	0,00
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(53 351 718,51)	2 853 211,13	142 660,56	0,00	(142 660,56)	0,00
Razem	4 340 844,51	5 444 641,68	272 232,08	0,00	(272 232,08)	0,00

Ekspozycja na ryzyko na dzień 31 grudnia 2013 roku jest reprezentatywna dla ekspozycji Grupy na ryzyko w trakcie poprzedzającego tę datę okresu rocznego.

Rok zakończony 31 grudnia 2013 roku

Klasy instrumentów finansowych	Wartość bilansowa w PLN	Wartość narażona na ryzyko	kurs EUR/PLN +5%		kurs EUR/PLN -5%	
			Wynik finansowy	Kapitały	Wynik finansowy	Kapitały
Należności z tytułu dostaw i usług	46 364 170,29	871 876,88	43 593,84	0,00	(43 593,84)	0,00
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	23 314 700,57	1 081 405,58	54 070,28	0,00	(54 070,28)	0,00
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(55 072 372,69)	(14 813 420,18)	(740 671,01)	0,00	740 671,01	0,00
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	(181 057,20)	(181 057,20)	(9 052,86)	0,00	9 052,86	0,00
Razem	14 425 440,97	(13 041 194,92)	(652 059,75)	0,00	652 059,75	0,00

Ekspozycja na ryzyko na dzień 31 grudnia 2013 roku jest reprezentatywna dla ekspozycji Grupy na ryzyko w trakcie poprzedzającego tę datę okresu rocznego.

31.5.2 Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian stóp procentowych WIBOR. Polityka zabezpieczania Grupy przed ryzykiem stopy procentowej, ograniczająca wpływ niekorzystnych zmian stóp procentowych, jest ustalana okresowo. Preferowany podział pomiędzy zadłużeniem opartym na zmiennej stopie, a tym opartym na stałej stopie procentowej, jest wynikiem analizy wpływu potencjalnych zmian stóp procentowych na koszty finansowe. Grupa w roku 2014 zabezpieczała ryzyko stopy procentowej wykorzystując swapy procentowe. W rezultacie zastosowania zabezpieczeń, struktura zobowiązań zmienia się w kierunku struktury docelowej, jako że zobowiązania oparte na zmiennej/stałej stopie procentowej efektywnie zamieniane są na zobowiązania o stałej/zmiennej stopie procentowej.

Poniższe tabele przedstawiają wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany stóp procentowych w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka (w związku ze zobowiązaniami o zmiennym oprocentowaniu).

Rok zakończony 31 grudnia 2014 roku

Klasy instrumentów finansowych	Wartość bilansowa w PLN	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR +0,5 pp		WIBOR -0,5 pp	
			Wynik finansowy	Kapitały	Wynik finansowy	Kapitały
Kredyty i pożyczki	(96 651 898,82)	(96 651 899,82)	460 174,64	0,00	(460 174,64)	0,00
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(38 298 572,24)	(38 298 572,24)	103 387,51	0,00	(103 387,51)	0,00
Instrumenty pochodne zabezpieczające	(1 531 573,90)	(1 531 573,90)	0,00	4 622,82	0,00	(4 622,82)
Razem	(136 482 044,96)	(96 651 899,82)	460 174,64	0,00	(460 174,64)	0,00

Rok zakończony 31 grudnia 2013 roku

Klasy instrumentów finansowych	Wartość bilansowa w PLN	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR +0,5 pp		WIBOR -0,5 pp	
			Wynik finansowy	Kapitały	Wynik finansowy	Kapitały
Kredyty i pożyczki	(87 417 955,12)	(87 417 955,12)	(417 822,85)	0,00	417 822,85	0,00
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(29 655 259,47)	(29 655 259,47)	(103 387,51)	0,00	103 387,51	0,00
Instrumenty pochodne zabezpieczające	(317 553,66)	(317 553,66)	0,00	15 877,68	0,00	(15 877,68)
Razem	(87 417 955,12)	(87 417 955,12)	(417 822,85)	0,00	417 822,85	0,00

31.6. Zarządzanie kapitałem

Grupa zarządza kapitałem poprzez stosowanie zrównoważonej polityki finansowej, której celem jest dostarczanie odpowiednich środków finansowych na rozwój biznesowy przy jednoczesnym zabezpieczeniu właściwej struktury finansowania i płynności finansowej.

Polityka zarządzania kapitałem Grupy uwzględnia poniższe kluczowe elementy:

- wyniki działalności w połączeniu z planami inwestycyjnymi i rozwojowymi,
- harmonogram spłat długu,
- rating kredytowy Grupy oraz warunki rynku finansowego,
- zasady dystrybucji zysku akcjonariuszom Grupy.

W celu połączenia tych czynników, Grupa okresowo ustala ramy dla struktury finansowania. Aktualne cele Grupy w obszarze zarządzania kapitałem są następujące:

- wskaźnik długu finansowego netto do EBITDA – okresie realizacji inwestycji – rozbudowy zakładu w Ujeźdźcu Małym na poziomie poniżej 4, a w długim okresie poniżej 3,5.

W tabeli poniżej przedstawiono wskaźniki kapitałowe wyliczone na dzień 31 grudnia 2014 i 2013 roku oraz dane liczbowe, które posłużyły do ich kalkulacji.

Brak jest zewnętrznych wymagań w stosunku do kapitału Grupy.

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Oprocentowane kredyty i pożyczki	95 958 266,07	87 417 955,12
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	38 298 572,24	29 655 259,47
Zobowiązania z tytułu faktoringu	24 774 383,25	4 206 372,57
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(8 253 776,26)	(23 314 700,57)
Zadłużenie netto	150 777 445,30	97 964 886,59
EBITDA	41 780 002,52	32 914 334,13
Wskaźnik zadłużenia netto/EBITDA	3,61	2,98

32. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w okresach sprawozdawczych objętych niniejszym sprawozdaniem kształtowało się następująco:

	Okres zakończony 31.12.2014	Okres zakończony 31.12.2013
Pion produkcji	863	664
Pracownicy umysłowi	317	302
Uczniowie	17	13
Osoby korzystające z urlopów wychowawczych	34	37
Razem	1 231	1 016

33. Wynagrodzenie biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego

Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego za badanie niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnego z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej za rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku wyniosło 42 tys. złotych, za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku 115 tys. złotych.

Podmiotem uprawnionym, badającym niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Tarczyński S.A. jest BDO sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, ul. Postępu 12.

34. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

W dniu 9 lutego 2015 Spółka uzyskała pozwolenie na użytkowanie rozbudowywanej części zakładu w Ujeźdźcu Małym.

Sprawozdanie finansowe przedstawił Zarząd Spółki Dominującej:

.....
Jacek Tarczyński - Prezes Zarządu

.....
Krzysztof Wachowski - Wiceprezes Zarządu

.....
Radosław Chmurak - Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby sporządzającej:

.....
Tomasz Dotkuś – Główny Księgowy

Sporządzono: Ujeździec Mały, dnia 4 marca 2015